

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์, พระเจ้าวรวงศ์เธอ. วิทยาวรรณกรรม.

พิมพ์ครั้งที่ 2 พระนคร : โรงพิมพ์แพร่พิทยา, 2514.

กานดา คาระสวัสดิ์ และคณะ. รายงานการสัมมนาเรื่องการแต่งคำประพันธ์

ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลป์ปะ. เอกสารประกอบการสัมมนา

วิชา สัมมนาการสอนภาษาไทย แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2517.

เกหลง พานิช. "การแต่งคำประพันธ์" คู่มือครูวิชาภาษาไทย. พระนคร :

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509.

เกษม สุกหอม และคณะ. วิธีสอนทั่วไป. พิมพ์โลก : โรงพิมพ์ตระกูลไทย,

2518.

กำชัย ทองหล่อ. หลักภาษาไทย. กรุงเทพฯ : เจริญรณรงค์การพิมพ์, 2525.

จินตนา ค้วงแพง, มนัส สีลาเจริญ และประภาศรี พรหมประกาย.

รายงานการสัมมนาเรื่องการปฏิบัติการเรียนการสอนภาษาไทย.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2519.

จ่วงง พรายแย้มแซ. เทคนิคและวิธีสอนวิชาวิทยาศาสตร์. พระนคร :

ไทยวัฒนาพานิช, 2516.

ชลธิรา กัดค้อย และคณะ. การใช้ภาษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพ

มหานคร : สำนักพิมพ์เคสสิกไทย, 2521.

ชวน เพชรแก้ว. "การวิเคราะห์และเลือกผลงาน ของนักเขียนบทร้อยกรอง

ร่วมสมัยมาใช้ในการสอนแต่งคำประพันธ์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย."

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

ชวาล แพ้ตกุล. เทคนิคการเขียนข้อทดสอบ. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2520.

ชาญวิทย์ จรตระการ. "การเปรียบเทียบวิธีสอนแบบอุปมานและแบบอนุมานที่มี
ต่อผลสัมฤทธิ์ด้านความคิดรวบยอดและความคงทนของความคิดรวบยอด
ในวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง พืช ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3." วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2524.

ชูชาติ เจริญลาภ. การสอนคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ
มหานคร : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา, 2511.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. "การสอนหลักภาษาไทย." คู่มือครูวิชาภาษาไทย.
พระนคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509.

_____ . การประพันธ์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์,
2518.

ทองทิพย์ วรรณพัฒน์ และคณะ. หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์
ภาคปฏิบัติ. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
วิทยาลัยครูอุตรธานี, 2522.

เทือก กุสุมา ณ อยุธา. "ข้อห้ามสี่ประการในการสอนร้อยกรองแก่เด็ก
ชั้นประถมศึกษา." ประชาศึกษา 2 กันยายน, 2511.

นวัรัตน์ ศิริโชติ. "ผลของวิธีสอนแบบอุปมานและอนุมานต่อการเรียนมโนทัศน์
ทางคณิตศาสตร์." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

- นราวัลย์ พูนพิพัฒน์. "การสร้างแบบฝึกหัดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้
บทร้อยกรองร่วมสมัยในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยม
ศึกษาตอนปลาย" ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2523.
- นิรันดร์ นวมารค. "การแต่งคำประพันธ์" บันทึกคำบรรยายวิชาภาษาไทย
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย. พระนคร : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัยนา สุทธิธรรม. "ฉันทลักษณ์ไทยร่วมสมัยในการสอนแต่งคำประพันธ์ ในระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.
- บุญนำ บุญเสวีรัฐ. "แนวการสอนวิชาภาษาไทย." นิตยสารโรงเรียนราษฎร์
เดือนกรกฎาคม. พระนคร : แผนกการพิมพ์โรงเรียนเนติศึกษา,
2502.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. "หัวใจของวรรณคดีไทย" ใน วรรณไวทยากรณ์
วรรณคดี. พระนคร : โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
สมาคมสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2514.
- ปรีชา ทิชนพงศ์. การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : กรุงเทพฯการพิมพ์, 2522.
- ป้าจรรย์ บุญยกุล. มาเรียนร้อยกรองกันเถิด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พัฒนา,
2522.
- ประจักษ์ ประภาพิทยากร และคณะ. ร้อยกรอง. พระนคร : ธเนศวรการพิมพ์,
2520.
- ประคอง กรรณสุต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

- เปลื้อง ฌ นคร. "ทัศนศิลป์และลีลาแห่งภาพเคลื่อนไหว" คำบรรยายวิชาภาษาไทย
ชั้นสูงของชุมนุมภาษาไทยของคุรุสภา. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา,
2515.
- เมืองทอง แซมมณี. "การประยุกต์บทหรือกรองเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน."
วิทยาสาร 15 กันยายน, 2519.
- ยุพา ขนอนคราม. "การสร้างแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรคดีานร้อยกรอง
สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. พระนคร :
โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- ละเมียด ลิมอักษร. หลักการสอนวิชาครุมัธยม : องค์การค้าของคุรุสภา, 2505.
- ลักขณา วรรณวีรกุล. "การเปรียบเทียบการสอนคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่สอง
โดยวิธีสอนแบบอุปมานและแบบอนุมาน." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- วินิจ เกตุขำ. หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ
มหานคร : สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์, 2522.
- วิมลศิริ ร่วมสุข. การสอนภาษาไทย. โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด
กรมประชาสงเคราะห์, 2522.
- วันเนา ยูเค็น. บทเรียนสำเร็จรูปเรื่องการเขียนกลอน. กรุงเทพฯ :
อมรินทร์การพิมพ์, 2522.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. แผนการสอนกลุ่มวิชาทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ, 2526.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, 2520.

สมใจ แทบวิสุทธิกุล. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำพ้องเสียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สอนด้วยวิธีอุปมาและอุปไมย." 2524.

ลีธชา พิณจิวาดล และประทีป วาทิกทินกร. ร้อยกรอง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2516.

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย. วิธีสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา. ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาในห้องเรียน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเคียนส์ไตร์, 2521.

สุวัฒน์ พุทธเมธา. การเรียนการสอนปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : โอเคียนส์ไตร์, 2523.

เสถียร โภเศศ. การศึกษาวรรณคดีในแง่วรรณศิลป์. พระนคร : ราชบัณฑิตยสถาน, 2507.

เสริมวิทย์ สุกเมธี. วิธีสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษา. คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2522.

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. "ข้อเสนอแนะในการสอนคำประพันธ์," จุดสารภาษาไทย. พระนคร : การพิมพ์, 2506.

อนุমানราชชน, พระยา. การศึกษาวรรณคดีในแง่วรรณศิลป์. พระนคร : สำนักพิมพ์บรรณาคาร, 2515.

อุปกิจ ศิลปสาร, พระยา. หลักภาษาไทย. พระนคร : ไทวัฒนาพานิช,
2479.

อัญชลี แจ่มเจริญ. หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ.
กรุงเทพฯ : เฉลิมชัยการพิมพ์, 2523.

ภาษาอังกฤษ

Baumbach, Jonathan. Writers as Teachers, Teachers as Writers.
1970.

Bowere, Phyllis. "Frostering the Child's Enjoyment of Poetry"
Beginning in The Language arts. Toronto : J.M. Dent,
1957.

Brown, Wentworth K., and Olmsted Sterling P. "Language and
Literature". New York : Harcourt, Brace World Inc., 1962.

Brook, C. and Warren R.P. Understanding Poetry, 3d. ed.
New York : Holt Rinehart and Winston, 1960.

Burns, C. Pual. "Writing and Evaluating Creative Poetry"
Language Arts in Childhood Education 2 nd. ed. Chicago:

Frost, Robert Lee. "The Figure A Poem Makes", Literary Criticism
in America. New York : The Liberal Arts Press, 1957.

Geeting, Baxter M. "Creative Motivation of Poetry", Elementary
English. No. 8, Nov/Dec, 1973.

Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill
Book Company, Inc., 1945.

- Henning, Dorothy Grant. "Let Children Enter the Real of Poetry" Content and Craft, Written Expression in the School, Engle wood, N.J. : Prentice-Hall Inc., 1973.
- Kennedy, Larry D. "Teaching Poetry and Prose" Teaching the Elementary Language Arts, New York : Harper & Row Puolishes, 1975.
- Mckee, Pual. Language in The Elementary School. Houghton : Mifflin Co., 1939.
- Travers. Essential of Learning : An Overview for Students of Education, 1967.
- Wilson, Roy R. "Poetry writing-Exercise in Creativity," in Teaching Children Language Arts, West Nyack, N.Y. : Parker Publishing Co., Inc., 1975.
- Worthen, Blaine R. "Discovery and Expository task Presentation in Elementary Mathematics" Journal of Education Psychology, 59 (February, 1969).

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบทดสอบ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิติยวดี บุญชื้อ
ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บรรเทา กิติศักดิ์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัจฉรา ชิวพันธ์
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)
4. อาจารย์ ดร.สุนันทา มั่นเศกวิทย์
โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ฝ่ายประถม)
5. อาจารย์หัวพันธุ์ ทองหยด
โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ฝ่ายประถม)
6. อาจารย์ยุพา นันทะชัย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแผนการสอนและแบบฝึกหัด

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิติยวดี บุญชื้อ
ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อัจฉรา ชิวพันธ์
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นภา สัตยธรรม
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)
4. อาจารย์ไกรวุฒิ จันทร์รัตน์
อาจารย์หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์

5. อาจารย์อรวรรณ ศรีฟ้า
อาจารย์ภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยครุศรีนครินทร์
6. อาจารย์ไกรสร วิชาวุฒิมงคล
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนวัดเมธังกราวาส
(เทศร์ฐราษฎร์นุกูล) อ.เมืองแพร่ จ.แพร่
7. อาจารย์ชูจิตร สักดิ์โสภณ
อาจารย์วิชาภาษาไทย โรงเรียนวัดเมธังกราวาส
(เทศร์ฐราษฎร์นุกูล) อ.เมืองแพร่ จ.แพร่
8. อาจารย์ สมใจ ศรีสุระวานิช
อาจารย์วิชาภาษาไทย โรงเรียนอนุบาลแพร่ อ.เมืองแพร่ จ.แพร่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

สารคำนวณทางสถิติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบความมีนัยสำคัญของผลการเรียนวิชาภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ของนักเรียนชั้น ป.6/1 และ ป.6/3

1.1 ทดสอบภาวะแห่งความแปรปรวนของคะแนน หรือทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$H_0 : \sigma_1^2 = \sigma_2^2$$

$$F = \frac{\sigma_1^2}{\sigma_2^2}$$

$$= \frac{2.99^2}{2.92^2}$$

$$= \frac{8.940}{8.526}$$

$$= 1.05$$

$$.05 F_{29,29} = 1.85$$

ค่า $F = 1.05 < 1.85$ ดังนั้นส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

1.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่ามัธยิม เลขคณิต ทดสอบค่า t โดยใช้สูตรที่ตัวอย่างประชากรไม่สัมพันธ์กัน

$$t =$$

$$\frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{\frac{N_1 \sigma_1^2}{N_1} + \frac{N_2 \sigma_2^2}{N_2} \cdot \frac{N_1 + N_2}{N_1 N_2}}{N_1 + N_2 - 2}}}$$

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{39.42 - 39.21}{\sqrt{\frac{33(2.99) + 33(2.92)}{33 + 33 - 2} \cdot \frac{33 + 33}{33 \times 33}}} \\
 &= \frac{0.21}{0.46} \\
 &= 0.46 \\
 \cdot 05 \quad t_{58} &= 2 \text{ (โดยประมาณ)}
 \end{aligned}$$

ค่า $t = 0.46 < 2$ ดังนั้นมีขีดมีเลขคณิตของคะแนนความสามารถในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ

• 05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 7 ระดับความยากและอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบเรื่องฉันทลักษณ์ในการเขียนนثرร้อยกรอง

ข้อที่	p	q	pq	ระดับความยาก	อำนาจจำแนก
1	.60	.40	.2400	.58	.36
2	.21	.79	.1659	.61	.30
3	.85	.15	.1275	.26	.26
4	.53	.47	.2491	.80	.26
5	.80	.20	.1600	.58	.23
6	.75	.25	.1875	.63	.38
7	.41	.59	.2419	.60	.36
8	.51	.49	.2499	.55	.30
9	.58	.42	.2436	.65	.36
10	.65	.35	.2275	.58	.30
11	.60	.40	.2400	.75	.36
12	.58	.42	.2436	.40	.53
13	.65	.35	.2275	.75	.23
14	.60	.40	.2400	.80	.33
15	.66	.34	.2244	.63	.46
16	.81	.19	.1539	.80	.26
17	.58	.42	.2436	.71	.36
18	.27	.73	.1971	.63	.26
19	.85	.15	.1275	.66	.46
20	.78	.22	.1716	.63	.40
21	.70	.30	.2100	.76	.26
22	.78	.22	.1716	.70	.40
23	.55	.45	.2475	.71	.36

ข้อที่	p	q	pq	ระดับความยาก	อำนาจจำแนก
24	.41	.59	.2419	.63	.33
25	.83	.17	.1141	.38	.55
26	.68	.32	.2176	.76	.40
27	.80	.20	.1600	.78	.23
28	.63	.37	.2331	.73	.33
29	.76	.24	.1824	.80	.26
30	.68	.32	.2176	.78	.43
31	.86	.14	.1204	.55	.23
32	.75	.25	.1875	.60	.66
33	.73	.27	.1971	.73	.46
34	.78	.22	.1716	.80	.40
35	.65	.35	.2275	.70	.26
36	.66	.34	.2244	.75	.36
37	.71	.29	.2059	.58	.40
38	.78	.22	.1716	.50	.26
39	.63	.37	.2331	.75	.23
40	.75	.25	.1875	.73	.26
41	.78	.22	.1716	.66	.33
42	.76	.24	.1824	.75	.36
43	.78	.22	.1716	.75	.50
44	.20	.80	.1600	.75	.43
45	.70	.30	.2100	.80	.33
46	.78	.22	.1716	.56	.20
47	.63	.37	.2331	.22	.30
48	.65	.35	.2275	.71	.23
49	.70	.30	.2100	.61	.56
50	.58	.42	.2431	.68	.43

2. การคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใ้สุตรครุเจอร์ ริชาร์ดสัน 20 (Kuder Richardson 20)

$$K - R 20 : r_{xx} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{Pq}{S_x^2} \right]$$

r_{xx} = สัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง

n = จำนวนข้อของแบบทดสอบทั้งหมด

P = สัดส่วนของคนที่ตอบข้อสอบได้ถูกต้อง

q = สัดส่วนของคนที่ไม่ตอบแต่ละข้อผิด ($q = 1-P$)

Pq = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ (ผลคูณของสัดส่วน
ของผู้ที่ตอบถูกและตอบผิด)

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนผู้ถูกสอบทั้งหมด

ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบเรื่องนั้นหลักเกณฑ์ในการเขียนบทหรือยกทรง

$$\sum X = 2013$$

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$= \frac{2013}{60}$$

$$= 33.55$$

$$\sum X^2 = 72367$$

$$S_x^2 = \frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N} \right)^2$$

$$S_x^2 = \frac{72367}{60} - \left(\frac{2013}{60} \right)^2$$

$$= 1206.12 - 1125.60$$

$$S_x^2 = 80.52$$

$$Pq = 10.09$$

$$r_{xx} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{Pq}{S_x^2} \right]$$

$$n = 50$$

$$Pq = 10.09$$

$$S_x^2 = 80.52$$

$$r_{xx} = \frac{50}{50-1} \left[1 - \frac{10.09}{80.52} \right]$$

$$= \frac{50}{49} (1 - 0.125)$$

$$= 1.020 \times 0.875$$

$$= 0.89$$

ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ = .89

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 8 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องฉันทลักษณ์ในการเขียนบทรอมกรอง
ของกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีอุปมา (X) และกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีอุปมา (Y)

ลำดับที่	ฉันทลักษณ์				ความใจความและการเลือก คำ	
	ข้อทดสอบเลือกตอบ (50 คะแนน)		การเขียนบทรอมกรอง (60 คะแนน)		(30 คะแนน)	
	X	Y	X	Y	X	Y
1	28	28	47	38	14	14
2	25	23	51	45	14	15
3	26	22	47	44	15	14
4	24	25	41	38	15	17
5	25	15	37	49	13	20
6	29	20	47	43	18	15
7	29	21	49	49	17	18
8	25	29	47	50	17	19
9	33	31	50	34	21	14
10	29	34	58	40	16	14
11	22	36	51	25	16	12
12	22	25	42	41	14	18
13	17	16	52	46	18	16
14	31	31	47	29	17	13
15	29	25	53	59	20	22
16	45	35	51	51	17	19
17	43	38	52	55	13	18
18	42	41	47	48	14	16
19	40	48	46	45	17	21
20	43	39	46	58	22	20
21	43	42	56	45	15	12
22	44	39	47	58	20	17

ตาราง 8 (ต่อ)

ลำดับที่	ก้านน้ำหนักขม				ก้านใจความและ การเลือกใช้ค่า	
	ข้อทดสอบเลือกคอบ (50 คะแนน)		การเขียนบทรอยกรอง (60 คะแนน)		(30 คะแนน)	
	X	Y	X	Y	X	Y
23	46	42	51	55	17	16
24	39	40	51	28	16	24
25	30	39	55	51	19	25
26	47	40	58	37	21	13
27	49	45	49	59	18	22
28	37	40	55	54		
29	43	43	58	40		
30	38	39	59	50		
	X = 1023	Y = 990	X = 1500	Y = 1365	X = 509	Y = 514
	$\bar{X} = 34.10$	$\bar{Y} = 33.00$	$\bar{X} = 50.00$	$\bar{Y} = 45.50$	$\bar{X} = 16.96$	$\bar{Y} = 17.13$
	S.D = 8.90	S.D = 9.01	S.D = 5.14	S.D = 9.09	S.D = 2.32	S.D = 3.38
	$X^2 = 37263$	$Y^2 = 35104$	$X^2 = 75792$	$Y^2 = 64587$	$X^2 = 8801$	$Y^2 = 9146$

3. การทดสอบความมีนัยสำคัญของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง
อันหลักณ์ในการเขียนพหุคูณกรอง ของกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีอนุมาณ (X) กับกลุ่มที่
เรียนด้วยวิธีอนุมาณ

3.1 การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$\sum X = 1023$$

$$N = 30$$

$$= \frac{1023}{30}$$

$$\bar{X} = 34.10$$

3.2 การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N}\right)^2}$$

$$= \sqrt{\frac{37263}{30} - \frac{1023^2}{20}}$$

$$= 8.90$$

3.3 การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของกลุ่มอนุมาณและกลุ่มอุปมาณ

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - \sum X\sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

r_{xy} = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

N = จำนวนคนที่นำคะแนนมาหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

X = คะแนนที่ได้จากการทดสอบของกลุ่มอนุมาณ

Y = คะแนนที่ได้จากการทดสอบของกลุ่มอุปมาณ

$$\begin{aligned}
 r_{xy} &= \frac{(60 \times 35712) - (1023 \times 990)}{\sqrt{[60 \times 37263 - (1023)^2] [60 \times 35104 - (990)^2]}} \\
 &= \frac{1129950}{1157263.9} \\
 &= 0.976
 \end{aligned}$$

3.4 การหาความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัธยัมเลขคณิต
ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มอนุमानและกลุ่มอุปमान

กลุ่มอนุमान

$$\sigma_{\bar{X}} = \frac{S.D.}{\sqrt{N - 1}}$$

$\sigma_{\bar{X}}$ = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัธยัมเลขคณิต

S.D = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N = จำนวนตัวอย่างประชากร

$$\begin{aligned}
 \sigma_{\bar{X}} &= \frac{8.90}{\sqrt{30 - 1}} \\
 &= 1.652
 \end{aligned}$$

3.5 การหาความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความแตกต่างระหว่าง
มัธยัมเลขคณิต ($\bar{X}_1 - \bar{X}_2$) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของกลุ่มอนุमान
และกลุ่มอุปमान

$$\sigma_{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)} = \sqrt{(\sigma_{x_1}^2 + \sigma_{x_2}^2)(1 - r_{xy}^2)}$$

$\sigma(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)$ = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความแตกต่างระหว่าง
มัธยัมเลขคณิต

$\sigma_{\bar{X}_1}$ = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัธยัมเลขคณิตของกลุ่ม
อนุमान

$\sigma_{\bar{X}_2}$ = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของมัธยัมเลขคณิตของกลุ่ม
อุปมาน

r_{xy} = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของกลุ่มอนุमानและกลุ่มอุปมาน

$$\begin{aligned}\sigma(\bar{X}_1 - \bar{X}_2) &= \sqrt{(1.652^2 + 1.673^2) (1 - 0.976^2)} \\ &= \sqrt{5.527 \times 0.048} \\ &= 0.515\end{aligned}$$

3.6 การคำนวณหาอัตราส่วนวิกฤต ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของกลุ่มอนุमानและกลุ่มอุปมาน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sigma(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)}$$

t = อัตราส่วนวิกฤต

\bar{X}_1 = มัธยัมเลขคณิตของคะแนนผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มอนุमान

\bar{X}_2 = มัธยัมเลขคณิตของคะแนนผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มอุปมาน

$\sigma(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)$ = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความแตกต่างระหว่าง
มัธยัมเลขคณิตของกลุ่มอนุमानและกลุ่มอุปมาน

$$= \frac{34.10 - 33.00}{0.515}$$

$$t = 2.14$$

ภาคผนวก ค.

แบบทดสอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ วิชาภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 1 เรื่อง ลักษณะบังคับโดยทั่วไปของคำประพันธ์ประเภทกลอน
คำสั่ง จงเลือกกากบาททับคำตอบของข้อที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด

1. ข้อใด ไม่ใช่ ความหมายของคำว่า ร้อยกรอง
 - ก. สอด ถูกให้ติดต่อกัน ประคิมรู้
 - ข. ร้อยและเย็บดอกไม้เป็นรูปต่าง ๆ
 - ค. ถอยคำที่นำมาประกอบกัน เป็นข้อความ
 - ง. ถอยคำที่เรียบเรียงอย่างมีระเบียบ แบบแผน
2. ข้อความใด เป็นลักษณะการเขียนแบบร้อยกรอง
 - ก. เราก็จักได้สมอารมณ์ป้อง
 - ข. ระยะทางยาวนานหนักหนา
 - ค. บริสุทธิ์สะอาดราวกับน้ำค้างบนทองฟ้า
 - ง. นกน้อยบินไปมาดูแล้วเพ็ดคเพ็ดลนใจนัก
3. ความหมายของคำว่า ฉันทลักษณะ คือข้อใด
 - ก. คำร่าวาควยการอ่านถอยคำ
 - ข. คำร่าวาควยการสะกดถอยคำ
 - ค. คำร่าวาควยการเรียบเรียงถอยคำ
 - ง. คำประพันธ์ประเภทโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน
4. ส่วนประกอบที่บังคับในคำประพันธ์ประเภทกลอน คือข้อใด
 - ก. คณะ พยางค์ คำนำ
 - ข. คณะ พยางค์ คำสร้อย สัมผัส
 - ค. คณะ พยางค์ สัมผัส เสียงวรรณยุกต์
 - ง. คณะ สัมผัส พยางค์ คำนำ เสียงวรรณยุกต์
5. ส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดในการเขียนคำประพันธ์ คือข้อใด

ก. คำนำ	ข. พยางค์
ค. สัมผัส	ง. เสียงวรรณยุกต์

6. ข้อใด เป็นส่วนประกอบของคำประพันธ์ประเภทกลอนหนึ่งบท
- 2 บาท 2 วรรค
 - 2 บาท 4 วรรค
 - 2 บาท 6 วรรค
 - 4 บาท 8 วรรค
7. สองวรรคแรกของคำกลอน เรียกว่าอย่างไร
- บทนำ
 - บาทตรี
 - บาทโท
 - บาทเอก
8. ข้อใด เรียงชื่อวรรคได้ถูกต้องตามลำดับ
- วรรคสี่บาท วรรคสามบาท วรรคสองบาท วรรคสี่บาท
 - วรรคสี่บาท วรรคสามบาท วรรคสองบาท วรรคสองบาท
 - วรรคสี่บาท วรรคสองบาท วรรคสามบาท วรรคสี่บาท
 - วรรคสี่บาท วรรคสองบาท วรรคสามบาท วรรคสองบาท
9. คำ 2 พยางค์ในข้อใด ที่อาจนับเป็น 1 คำได้
- สละ ทูณ
 - อภัย ฤทัย
 - ธรรมา สวาท
 - ถวาย มลาย
10. การสัมผัสในบทร้อยกรอง หมายถึงข้อใด
- การกำหนดคำให้คล้องจองกัน
 - การกำหนดจำนวนคำในแต่ละวรรค
 - การกำหนดเนื้อเรื่องให้สอดคล้องกัน
 - การกำหนดเสียงวรรณยุกต์ให้คล้องจองกัน
11. คำสัมผัสชนิดใดเป็นสัมผัสบังคับ
- สัมผัสใน
 - สัมผัสนอก
 - สัมผัสอักษร
 - สัมผัสทุกชนิด
12. ข้อใด เป็นความหมายของสัมผัสนอก
- เป็นสัมผัสที่ส่งและรับกันเป็นวรรค
 - เป็นสัมผัสที่ส่งและรับกันระหว่างบท
 - เป็นสัมผัสที่ส่งและรับกันระหว่างวรรค
 - เป็นสัมผัสที่ส่งและรับกันระหว่างวรรคและระหว่างบท

20. ข้อความใดที่ไม่ถูกต้อง
- ความไพเราะของกลอน อยู่ที่การเลือกใช้คำและสัมผัส
 - กลอน ต่างกับคำประพันธ์ ตรงที่มีบังคับ เอก โท ตรี สหุ
 - เราเรียกชื่อกลอนต่างกัน เพราะมีจำนวนคำในวรรคไม่เท่ากัน
 - กลอน จะขึ้นต้นด้วยบาทเอก ลงท้ายด้วยบาทโท สลับกันไปเสมอ

ตอนที่ 2 เรื่อง ลักษณะบังคับของกลอน 4

21. ข้อใดไม่ถูกต้องลักษณะ กลอน 4
- ชูชอไสว
 - บิณฑกอมคม
 - ทองลมพัดโบยโบก
 - ดอกไม้เหลืองแสด
22. ถ้าเขียนกลอน 4 จำนวน 2 บท จะประกอบด้วยคำกี่คำ
- 8 คำ
 - 12 คำ
 - 16 คำ
 - 32 คำ
23. คำว่า 1 คำกลอน หมายถึงข้อใด
- 2 คำ
 - 2 บท
 - 2 บาท
 - 2 วรรค
24. สิ่งที่จะช่วยปรุงแต่งให้คำประพันธ์มีความไพเราะเพิ่มขึ้น คือข้อใด
- ขยายคำ
 - สัมผัสใน
 - สัมผัสนอก
 - เสียงวรรณยุกต์
25. ข้อความใด คล้องจองกับ "ราชสีห์อำรรม"
- ประจัญหมูคน
 - ประจำป่าใหญ่
 - อยู่ถ้ำเชิงเขา
 - กอดกรรมกอดเวร
26. ข้อใด ไม่ใช่ ลักษณะของกลอน 4
- 1 บท มี 2 บาท
 - 1 บาท มี 2 วรรค
 - 1 บท มี 4 บาท
 - 1 วรรค มี 4 คำ

27. ข้อความใด มีสัมผัสคล้องจองกับวรรคที่นำมา และอ่านแล้วได้ความหมายที่

ก. บักแถมแจกัน	ข. กลิ่นแอมบางหอม
ค. กระจ่างก่อนคม	ง. ซ้อแอมลับประค

ให้นักเรียนอ่านกลอน 4 ท่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ 28 - 30

“ ฉันอยากเป็นนก โผนกบินไป
 สู้ฟ้ากฟ้าไกล ใจเป็นสุขจริง
 ฉันคง สุขล้ำ เกินคำอ้างอิง
 หากแมนทุกสิ่ง เป็นจริงเหมือนฝัน ”

28. ข้อใดเป็นบาทโท ของบทที่สอง

ก. ฉันคงสุขล้ำ	เกินคำอ้างอิง
ข. ฉันอยากเป็นนก	โผนกบินไป
ค. สู้ฟ้ากฟ้าไกล	ใจเป็นสุขจริง
ง. หากแมนทุกสิ่ง	เป็นจริงเหมือนฝัน

29. วรรคที่กล่าวว่า ใจเป็นสุขจริง กับ เกินคำอ้างอิง มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

ก. มีสัมผัสในเหมือนกัน	ข. มีการสัมผัสระหว่างบท
ค. มีการสัมผัสระหว่างวรรค	ง. เป็นวรรคที่มีความไพเราะมากที่สุด

30. กลอนที่ยกมานี้ คำสุดท้าย ในวรรคสอง ของบทที่สอง เป็นเสียงวรรณยุกต์อะไร

ก. เสียงตรี	ข. เสียงเอก
ค. เสียงสามัญ	ง. เสียงจัตวา

ตอนที่ 3 เรื่อง ลักษณะบังคับของกลอน 8

31. เพราะเหตุใด จึงเรียกว่า กลอนแปด

ก. มีคำวรรคละ 8 คำ	ข. มีบทละ 8 วรรค
ค. มีบทละ 8 บาท	ง. มีบาทละ 8 คำ

36. ข้อใดเป็นวรรคแรกของบทแรก
- ก. บิตามารการักมักเป็นผล ข. เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา
 ค. มนุษย์ที่รักอยู่สองสถาน ง. ให้รอบคอบกิดอ่านะหลาดนหนา
37. ข้อใด เป็นคำสัมผัสระหว่างบท
- ก. ผล - คน ข. หนา - วิชา
 ค. เจรจา - หนา ง. ทอบ - รอบคอบ
38. กลอนแปดที่ยกมานี้ มีจำนวนกี่คำกลอน
- ก. หนึ่งคำกลอน ข. สองคำกลอน
 ค. สามคำกลอน ง. สี่คำกลอน
39. " เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา คำที่ขีดเส้นใต้ เป็นลักษณะใด
- ก. สัมผัสใน สัมผัสสระ ข. สัมผัสใน สัมผัสอักษร
 ค. สัมผัสนอก สัมผัสสระ ง. สัมผัสนอก สัมผัสอักษร
40. แม่นไกรรักรักมั่งชังชังทอบ ให้รอบคอบกิดอ่านะหลาดนหนา

คำประพันธ์ที่ยกมานี้ เป็นลักษณะสัมผัสข้อใด

- ก. คำสุดท้ายของวรรคแรก สัมผัสกับคำที่สาม ของวรรคหลัง ในบาทที่สอง ของบทที่หนึ่ง
- ข. คำสุดท้ายของวรรคแรก สัมผัสกับคำที่สาม ของวรรคหลัง ในบาทที่หนึ่ง ของบทที่สอง
- ค. คำสุดท้ายของวรรคแรก สัมผัสกับคำที่สี่ของวรรคหลัง ในบาทที่หนึ่ง ของบทที่หนึ่ง
- ง. คำสุดท้ายของวรรคแรก สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคหลัง ในบาทที่สอง ของบทที่สอง

ตอนที่ 4 เรื่องลักษณะบังคับของกาพย์ยานี 11

41. กาพย์ยานีมีกำหนด ใ้หนึ่งบทมี
- ก. สี่บาท ข. สองบาท
 ค. สามบาท ง. สองวรรค

ภาคผนวก ง

แผนการสอนและแบบฝึกหัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

- แผนที่ 1 เรื่อง ลักษณะบังคับโดยทั่วไปของคำประพันธ์ประเภทกลอน (คณะ, พยางค์)
- แผนที่ 2 เรื่อง ลักษณะบังคับโดยทั่วไปของคำประพันธ์ประเภทกลอน (สัมผัส, ใเสียงวรรณยุกต์)
- แผนที่ 3 เรื่อง ลักษณะบังคับของกลอนสี่
- แผนที่ 4 เรื่อง ลักษณะบังคับของกลอนสี่ (ทบทวนและฝึกเขียนกลอน)
- แผนที่ 5 เรื่อง ลักษณะบังคับของกลอนแปด
- แผนที่ 6 เรื่อง ลักษณะบังคับของกลอนแปด (ทบทวนและฝึกเขียนกลอน)
- แผนที่ 7 เรื่อง ลักษณะบังคับของกาพย์ยานี 11
- แผนที่ 8 เรื่อง ลักษณะบังคับของกาพย์ยานี 11 (ทบทวน และฝึกเขียนกาพย์ยานี 11)

แผนการสอนวิชาภาษาไทย ครั้งที่ 1
เรื่อง ลักษณะบังคับโดยทั่วไปของคำประพันธ์ประเภทกลอน (คณะ, พยางค์)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลาเรียน 3 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของคณะ และพยางค์ได้ถูกต้อง
2. เมื่อครูกำหนดค่าให้ นักเรียนสามารถบอกจำนวนพยางค์ได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถอธิบายคณะของคำประพันธ์ประเภทกลอนได้ถูกต้อง

ความคิดรวบยอด/หลักการ

พยางค์ และคณะ เป็นส่วนประกอบสำคัญในคำประพันธ์ประเภทกลอน
พยางค์ เป็นคำที่ใช้เรียกเสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่ง ๆ ในการประพันธ์
เรียกว่า "คำ"
คณะ เป็นการกำหนดรูปแบบบังคับของบทร้อยกรองทุกประเภท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีอนุมาน (Deductive Method)

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>ฉันทลักษณ์ คือคำร่าที่วางด้วยวิธี รอยกรอง คำ หรือเรียบเรียงถ้อยคำ ให้เป็นระเบียบตามลักษณะบังคับ และ บัญญัติที่นักปราชญ์ได้วางเป็นแบบแผนไว้</p> <p>คำประพันธ์ คือถ้อยคำที่เรียบเรียง ขึ้นโดยมีข้อบังคับตามกฎเกณฑ์วางไว้ใน ฉันทลักษณ์</p> <p>คำประพันธ์ประเภทกลอน ประกอบด้วย ถ้อยลักษณะบังคับโดยทั่วไปดังนี้คือ</p> <p>คณะ พยางค์ สัมผัส เสียงวรรณยุกต์</p> <p>คณะ เป็นการกำหนดรูปแบบบังคับ ของบทร้อยกรองแต่ละประเภทว่าประกอบด้วย ส่วนต่าง ๆ อย่างไรบ้าง</p>	<p>1. ครูศึกษาภาพที่ทัศน 1 ภาพ บน กระดานดำ ให้นักเรียนช่วยกันบรรยายภาพ นั้นเป็นคำพูดธรรมดา แล้วครูเรียกนักเรียน คนหนึ่ง อานคำบรรยายภาพเป็นร้อยกรองที่ ครูเตรียมไว้ให้นักเรียนทั้งหมดฟัง ครูสนทนา กับนักเรียนเปรียบเทียบความไพเราะของ คำบรรยายภาพ และซักถามนักเรียนเกี่ยวกับ ความหมาย ความเป็นมาและความสำคัญของ บทร้อยกรองของไทยเล็กน้อย</p> <p>2. ครูศึกษาคณะฉันทลักษณ์ 1 บท บน กระดานดำ แล้วอธิบายความหมายของคำว่า คณะ ซึ่ให้เห็นส่วนประกอบของคณะคือ คำ ช่อวรรค ช่อบาท และบท ครบถ้วนอย่างโดย ศึกษาคณะฉันทลักษณ์ 8 2 บท ซึ่ให้นักเรียนเห็น ส่วนต่าง ๆ และซักถามเพื่อความเข้าใจ</p>	<p>1. ภาพที่ทัศน 1. ภาพที่ทัศน ทองฟ้าในยามเช้า คำบรรยายภาพ สวยเด่นเป็นสง่า ทองฟ้าเรืองรอง แสงเงินแสงทอง ส่งเสริมอำไพ หมูเมฆทะมึน ยืนคู่แต่ไกล เขานั่นภาลย์ แปลกตาน่าชม</p> <p>2. แผนฉันทลักษณ์ 1 บท</p> <p>กระดาษเขียน กลอน 8 จำนวน 2 บท</p>	<p>1. สังเกตการตอบ คำถาม</p> <p>ทองฟ้าเรืองรอง ส่งเสริมอำไพ ยืนคู่แต่ไกล แปลกตาน่าชม</p> <p>2. สังเกตการตอบคำถาม</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>ของบทร้อยกรองแต่ละประเภทว่าประกอบด้วย ส่วนต่าง ๆ ใดบ้าง</p> <p>คณะ ของคำประพันธ์ประเภทกลอน โดยทั่วไปมีดังนี้</p> <p>คำ ขึ้นกับการกำหนดจำนวนพยางค์หรือคำในแต่ละวรรค</p> <p>วรรค กลอน 1 บท จะประกอบด้วยวรรคของคำจำนวน 4 วรรค เรียกชื่อ ดังนี้คือ วรรคที่ 1 ชื่อวรรคสลับ วรรคที่ 2 ชื่อวรรครับ วรรคที่ 3 ชื่อวรรครอง วรรคที่ 4 ชื่อวรรคส่ง</p> <p>บาท กลอน 1 บาท ประกอบด้วยวรรคของคำจำนวน 2 วรรค วรรคที่ 1 และวรรคที่ 2 เรียกชื่อว่า บาทเอก วรรคที่ 3 และวรรคที่ 4 เรียกชื่อว่า</p>	<p>3. ครูแจกบัตรคำ ซึ่งเขียนส่วนประกอบต่าง ๆ ของบทกลอนแยกเป็น คำ ชื่อวรรค ชื่อบท ให้นักเรียนช่วยกันพิจารณานำไปติดบนกระดาน ให้ดูลักษณะรูปแบบของกลอนที่ได้เรียนไปที่ละคน</p> <p>4. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องความหมายของพยางค์ พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ</p> <p>5. ครูศึกษาคำบนกระดานดังนี้คือ สามารถ เกษียณ บุญชาติ สุนทรพจน์ เสวตฉัตร กรรมกร ออกัญญ อภัยศ เคียรัจฉาน มนุษชาติ ให้นักเรียนบอกจำนวนพยางค์ของแต่ละคำ ครูอธิบายเพิ่มเติมถึงการนับพยางค์ หรือคำในบทประพันธ์เช่น "ถึงบางพูดพูดก็เป็นศรีศักดิ์" ประกอบด้วยคำ 8 คำ คำที่มีเสียงครุ เช่น "มีคนรักรสถอย<u>อ</u>รอย<u>จ</u>ิต" คำว่า อรอย</p>	<p>3. บัตรคำเขียน ชื่อวรรค ชื่อบท และ เขียนวงกลมเล็กแทน จำนวนคำใช้กระชาย กาวติดด้านหลัง</p> <p>4. บัตรคำ</p>	<p>3. สังเกตการติดบัตรคำ</p> <p>4. สังเกตความถูกต้องของการบอกจำนวนพยางค์ของคำ และบอกจำนวนคำในวรรค</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>บาทโท กลอนแต่ละบทจะขึ้นต้นด้วย บาทเอก สลับด้วยบาทโทเสมอ กลอน 1 บาท เรียกก็อกอย่างหนึ่งว่า 1 คำกลอน บท กลอน 1 บท จะประกอบด้วย วรรคของคำจำนวน 4 วรรค หรือ 2 บาท (2 คำกลอน) พยางค์ คือจังหวะที่เสียงเปล่ง ออกมารั้งหนึ่ง ๆ หรือหน่วยเสียงที่ ประกอบด้วย สระตัวเดียว จะมีความหมาย หรือไม่ก็ตาม เช่น ศรี, ไม่นับเป็น 1 พยางค์ สวาท, ถนอม นับเป็น 2 พยางค์ พยายาม, สวัสดิ์ นับเป็น 3 พยางค์ ในบทร้อยกรอง พยางค์นับเป็น "คำ" เช่น</p>	<p>มีเสียงเป็นครูจึงนับพยางค์ละคำได้ เป็น 2 คำ คำที่มีเสียงเป็นลหุเช่น "ชีวิตนี้พร้อมยอม<u>สละ</u>" คำว่าสละ นับรวม 2 พยางค์เป็น 1 คำได้ ครูยกตัวอย่างวรรคของกลอนคือ "วิเวก<u>หวิ</u>คกรีกเสียงสำเนียง <u>สนน</u>" "คน<u>ขยับ</u>ย่น<u>ขิง</u>ค<u>ลิ่ง</u>หลง" ให้นักเรียนนับจำนวนคำในวรรค 6. ครูแจกบัตรคำซึ่งเขียนคำ และวรรคของกลอนที่มีจำนวนพยางค์ และคำแตกต่างกันให้นักเรียน คนละ 1 บัตร ครูชี้คของและเขียน จำนวนพยางค์หรือคำในแต่ละของ</p>	<p>5. บัตรคำ ศึกษาระคาษ กาไวคานหลัง</p>	<p>5. สังเกตการ ศึกษบัตรคำ</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>พระวิโยคโตกเศวราเปล้าเปลี่ยว มี 7 พยางค์ หรือ 7 คำ</p> <p>ถาคำในบทร้อยกรองมีเสียงเป็นลหุคือประสมควยสระเสียงสั้นและไม่มีตัวสะกด จะนับ 2 พยางค์เป็น 1 คำได้ เช่น วิ, คนุ, สละ นับเป็น 1 คำได้</p> <p>ถาคำใดมีเสียงเป็นครุคือประสมควยสระเสียงยาวและมีตัวสะกด จะตองนับพยางค์ละคำ เช่น สยาม, ถวาย, สมอง นับเป็น 2 คำ</p>	<p>ไว้นครทาน ให้นักเรียนอ่านคำที่ได้รับแล้วนำไปคิดให้ตรงของจำนวนพยางค์ของคำนั้นๆ ครูและนักเรียนช่วยกันสำรวจความถูกต้อง</p> <p>7. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่มเท่า ๆ กัน โดยการให้พูด ปีก แปก โป่ง ป้าง ทีละคน แล้วแยกเขากดุมตามเสียงนั้น ๆ ครูนำข้อความซึ่งจะสรุปเป็นความหมายของคำว่า ฉันทลักษณ์ พยางค์ ลักษณะบังคับโดยทั่วไปของคำประพันธ์ คณะของกลอน ขอสรุปเหล่านี้เขียนในกระดาษ วาดเป็นรูปสัตว์ตัดแยกเป็นชั้น ๆ แจกให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม แข่งขันกันคือเป็นรูปและได้ความถูกต้อง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านขอสรุปของกลุ่มตนเองให้เพื่อนฟัง ครูซักถามเพื่อความเข้าใจอีกครั้งหนึ่ง</p>	<p>6. กระดาษวาทภาพ สัตว์เขียนกลอน สรุปไว้ตรงกลาง ตัดแยกเป็นชั้น ๆ</p>	<p>6. สังเกตการ คอภาพ</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>ข้อสรุป</p> <p>คำว่าฉันทลักษณ์ ว่าด้วยการเขียนกลอน คงงามตามสัมผัส ควรรู้เรขจจำ</p> <p>พยางค์คือหน่วยคำ ความหมายนั้นไม่เกี่ยง พยางค์ในบทกลอน คำตุรุษับสองศร</p>	<p>ฉันทลักษณ์</p> <p>ตำราหลักโบราณสอน เลือกชอนด้อยร้อยเรียงคำ ที่บัญญัติเป็นทางนำ ไพเราะล้ำค่าร้อยกรอง (สุจินต์ ชวนชื่น)</p> <p>พยางค์</p> <p>ที่เปล่งนำเป็นหนึ่งเสียง ขอเพียงให้กลาวออกมา ทานสอนเป็นหนึ่งคำหนา คำลหุว่า เป็นหนึ่งคำ (สุจินต์ ชวนชื่น)</p>		

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>ลักษณะบังคับโดยทั่วไปของคำประพันธ์ประเภทต่างๆ</p> <p><u>คณะ พยางค์</u></p> <p><u>สัมผัส</u> จังหวะ <u>จ้วจ้ว</u> ให้ดี</p> <p><u>ครุ</u> <u>หุ</u> <u>เสก</u> <u>เอก</u> <u>โท</u> <u>วี</u> <u>ธี</u></p> <p><u>คำเป็น</u> <u>คำยมี</u> <u>ไซ</u> ให้เหมาะสม</p> <p><u>เสียงวรรณยุกต์</u> <u>ไ</u> <u>ไร</u></p> <p><u>มี</u> <u>กำหนด</u> <u>ไซ</u> <u>ความ</u> <u>ที่</u> <u>นิยม</u></p> <p><u>คำนำ</u> <u>คำสร้อย</u> <u>รอย</u> <u>กรอง</u> <u>ชวน</u> <u>ชม</u></p> <p><u>แต่ง</u> <u>คำ</u> <u>ซ้ำ</u> <u>คม</u> <u>ยล</u> <u>แบบ</u> <u>แบบ</u> <u>ไทย</u></p> <p>(ศ. ฐะประนี นาคกรรพ)</p>		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p style="text-align: center;">คณะของกลอน</p> <p style="text-align: center;">กลอนหนึ่งบทมีสี่วรรค <u>สลับ</u> <u>รับ</u> <u>รอง</u> <u>ส่ง</u> <u>บาทเอกคือสลับรับ</u> <u>สองวรรคหนึ่งคำกลอน</u></p> <p style="text-align: center;">จงประจักษ์อย่าลืมหลง <u>จึงจบลงหนึ่งบทกลอน</u> <u>รองส่งนับบาทโทซ้อน</u> <u>บาทเอกก่อนบาทโทตาม</u> <u>(สุจินต์ ขวนชั้น)</u></p> <p>๘. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ครูเตรียมให้จำนวน 12 ข้อ ถ้าเวลาไม่พอให้ทำเป็นการบ้าน</p> <p style="text-align: center;">(แบบฝึกหัดอยู่ในภาคผนวก)</p>	<p>๗. แบบฝึกหัด 12 ข้อ</p>	<p>๗. ตรวจแบบฝึกหัด</p>

วิธีอุปมาน (Inductive Method)

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>เช่นเดียวกับวิธีอุปมาน</p>	<p>1. ครูศึกษาภาพที่ทัศน 1 ภาพบนกระดานคำให้นักเรียนช่วยกันบรรยายภาพนั้นเป็นคำพูดธรรมดา แล้วครูเรียกนักเรียนคนหนึ่ง อ่านคำบรรยายภาพเป็นรอยกรองที่ครูเตรียมไว้ให้นักเรียนทั้งหมดฟัง ครูสนทนากับนักเรียนเปรียบเทียบความไพเราะของคำบรรยายภาพ และซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความหมายความเป็นมา และความสำคัญของบทรอยกรองของไทยเล็กน้อย</p> <p>2. ครูแจกกระดาษที่พิมพ์คำ, วรรคของคำ, คำกลอน 1 บาท และกลอน 1 บท ในลักษณะที่ไม่ซ้ำกันให้นักเรียนคนละ 1 ชิ้น</p> <p>กระดาษพิมพ์คำเช่น ผ่น หทัย ไกลซิค ดอกไม้ ควงจันทร์</p>	<p>1. ภาพที่ทัศน ห่องฟ้า โนยามเซา คำบรรยายภาพ สวนเคนเป็นสง่า ส่องเงินแสงทอง หม่อมมะเหม็น เชานี้ภาลัย</p> <p>2. กระดาษพิมพ์คำ, วรรคของคำ, คำกลอน 1 บาท, กลอน 1 บท จำนวนเท่ากับนักเรียน</p>	<p>1. สังเกตการ ตอบคำถาม ห่องฟ้าเรื่องรอง ส่งเสริมอำไพ ยื่นคู่แต่ไกล แปลกตานาชม</p> <p>2. สังเกตการ เข้ากลุ่มและ การบอกถึง สิ่งที่ได้รับ</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>กระดาษพิมพ์วรรคของคำ เช่น อันนินทาภาเสเหมือนเทหน้า ถึงบางพุกพุดคี่เป็นศรีศักดิ์ มีสิ่งพิมพ์บรรจบไพครบบาท</p> <p>กระดาษพิมพ์คำกลอน 1 บาท เช่น หนาวอารมณ์ลมเรื่อยเฉื่อยเฉื่อยซัน ระรวยรินวันรินกลิ่นเกสร</p> <p>กระดาษพิมพ์กลอน 1 บท เช่น แลวสอนวาวยาไว้ใจมนุษย์ มันแสนสุคติกล้าเหลือกำหนด ถึงเดาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด ก็ไม่คคเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน</p> <p>ให้นักเรียนนำกระดาษที่ได้รับไปเปรียบเทียบกันและ เข้ากลุ่มตามลักษณะที่เหมือนกัน จะได้นักเรียนที่เป็นกลุ่มคำ กลุ่มวรรค กลุ่มบาท และกลุ่มบท ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน คำหรือข้อความที่ตนได้รับและพิจารณาว่าสิ่งที่กลุ่มได้รับนั้น</p>		

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>กลุ่มใดเป็นบท บาท วรรค หรือคำ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านคำหรือข้อความเหล่านั้นให้เพื่อนฟัง และช่วยกันสรุปลักษณะของบท บาท วรรค คำ</p> <p>3. ครูติดแผนผังกลอน 8 1 บท ไว้บนกระดานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสังเกตส่วนประกอบของกลอน 1 บท โดยเปรียบเทียบกับข้อความในกระดาษที่ได้รับไป ให้ปรึกษากันในกลุ่มแล้วส่งตัวแทนรายงานถึงคณะของบทกลอนตามที่กลุ่มสังเกตได้ทีละกลุ่ม ครูชี้แนะและเพิ่มเติมส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์</p> <p>4. ครูแจกบัตรคำซึ่งเขียนส่วนประกอบต่าง ๆ ของบทกลอนแยกเป็นคำ ชื่อวรรค ชื่อบาท ให้นักเรียนช่วยกันพิจารณานำไปติดบนกระดาน ให้ดูลักษณะรูปแบบของกลอนที่ได้เรียนไป</p>	<p>3. แผนผังกลอน 8</p> <p>4. บัตรคำ เขียนชื่อวรรค ชื่อบาทและเขียนวงกลมเล็กแทนจำนวนคำ ใช้กระดาษกาวติดคานหลัง</p>	<p>3. สังเกตการรายงาน</p> <p>4. สังเกตการคิดบัตรคำ</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>5. ครูเขียนคำเรียงเป็นแถวบนกระดานดังนี้ มี ไกล เคิน สามารถ เกษียณ โรงเรียน อภัยศ กรรรมกร เคียบรรจนา อกคัญญู สุนทรพจน์ เสวคคัตร์</p> <p>ให้นักเรียนอ่านออกเสียงและสังเกตคำแต่ละแถว ครูให้นักเรียนนับจำนวนการออกเสียงของคำแต่ละแถว ครูใช้คำว่า "พยางค์" แทนการออกเสียงแต่ละครั้ง เช่น แถวที่ 1 มี 1 พยางค์ แถวที่ 2 มี 2 พยางค์ แถวสุดท้ายมี 4 พยางค์ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดความหมายของคำว่า "พยางค์" แล้วเสนอคำตอบของแต่ละกลุ่ม ครูแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ไม่สมบูรณ์</p> <p>6. ครูติดกระดาษเขียนวรรคของกลอนที่ประกอบด้วย คำวรรคละ 6 คำ 8 คำ 9 คำ ตัดออกจนวรรคที่มีคำหลายพยางค์เป็นเสียงครุ, ลหุ ซึ่งมีการนับคำแตกต่างกันไป</p>	<p>5. แถบกระดาษ</p> <p>6. แถบกระดาษเขียนวรรคของกลอน</p>	<p>5. สังเกตการนับจำนวนพยางค์และการบอกความหมายของคำว่า "พยางค์"</p> <p>6. สังเกตการนับจำนวนคำในวรรคและการบอกความหมายของ "คำ"</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>ครูอ่านคำเหล่านั้นซ้ำ ๆ ให้นักเรียนอ่านตาม และสังเกตการนับพยางค์หรือคำในวรรคของกลอนเหล่านั้น เช่น</p> <p>"ความคี่มีอยู่คู่ชว คึดตัวกลั้วอิงอาศัย" มีวรรคละ 6 พยางค์ หรือ 6 คำ</p> <p>"ไม่เหมือนแมนพจมานที่หวานหอม" มี 9 พยางค์หรือ 9 คำ เพราะคำว่า พจมาน เป็นเสียงครุ ค่องนับแยก 1 พยางค์ เป็น 1 คำ</p> <p>"เสนาะคำจำมาน" มี 5 พยางค์ แต่อาจนับเป็น 4 คำได้ เพราะคำว่า เสนาะ เป็นเสียงลหุ นับ 2 พยางค์ รวมเป็น 1 คำได้</p> <p>ครูคิดตัวอย่างของกลอน 2 บท บนกระดานให้นักเรียนอ่านและนับจำนวนคำในวรรค ได้แก่</p> <p>พระฟังความพราหมณ์นอยสนองถาม ก็ชื่นชอบคอบความหาชาไม อันคนตรีมีคุณทุกอย่างไป ย่อมใช้ไค้ตั้งจินดาคาบุรินทร์</p>	<p>7. แผนภูมิกลอน 8 จำนวน 2 บท</p>	

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>ถึงมณเฑียรอุทยานเทวราช จตุบาทกลางป่าพนาสินธุ์ แม่น้ำเราเป่าไปให้ไคยีน ก็สุคลื่นโทโสที่โกรธา (จากเรื่อง พระอภัยมณี)</p> <p>ให้นักเรียนออกจำนวนคำในแต่ละวรรค แล้วครูและ นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของ"คำ" และการนับจำนวน คำในบทร้อยกรอง</p> <p>7. ครูแจกบัตรคำ ซึ่งเขียนคำ และวรรคของกลอน ที่มีจำนวนพยางค์และคำแตกต่างกันไปให้นักเรียนคนละ 1 บัตร ครูชี้ของและเขียนจำนวนพยางค์หรือคำในแต่ละ ของไว้นกกระทาน ให้นักเรียนอ่านคำที่ไคยีน แล้วนำ ไปติดตรงของจำนวนพยางค์ของคำนั้น ๆ ครูและนักเรียน ช่วยกันสำรวจความถูกต้อง</p>	<p>8. บัตรคำ ทิดกระดาน กาวไวคานหลัง</p>	<p>7. สังเกตการคิด บัตรคำ</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>8. ครูแบ่งนักเรียนให้เป็น 4 กลุ่มอีกครั้งหนึ่งด้วยการให้พูดคำ ปัก แปะ โป่ง ป้างทีละคน แล้วแยกเขา กลุ่มตามเสียงนั้น ๆ ครูนำข้อความซึ่งจะสรุปเป็นความหมายของคำว่า ฉันทลักษณ์ พยางค์ ลักษณะ บังคับโดยทั่วไปของคำประพันธ์ คณะของกลอนขอสรุปเหล่านี้เขียนในกระดาษวาคว่าเป็นรูปสี่เหลี่ยมคี่แยกเป็นชั้น ๆ แจกให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันต่อเป็นรูป และไต่ความถูกต้อง ให้นักเรียนอ่านขอสรุปของกลุ่มตนเองให้เพื่อนฟัง ครูซักถามเพื่อความเข้าใจอีกครั้งหนึ่ง</p> <p>ขอสรุป (เช่นเดียวกับวิธีอนุมาน)</p> <p>9. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ครูเตรียมให้จำนวน 12 ข้อ ถ้าเวลาไม่พอให้ทำเป็นการบ้าน (แบบฝึกหัดเช่นเดียวกับวิธีอนุมาน)</p>	<p>9. กระดาษวาควรูปสี่เหลี่ยมคี่แยก เขียนกลอนสรุปไว้ ตรงกลาง คัดแยก เป็นชั้น ๆ</p> <p>10. แบบฝึกหัด 12 ข้อ</p>	<p>8. สังเกตการตอบภาพ</p> <p>9. ตรวจแบบฝึกหัด</p>

แบบฝึกหัดที่ 1

เรื่องลักษณะบังคับโดยทั่วไปของคำประพันธ์ประเภทกลอน

คำสั่ง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่เห็นว่าถูก และการเครื่องหมาย ✗
หน้าข้อความที่เห็นว่าผิด พร้อมกับเขียนข้อความหรือคำตอบที่ถูกต้องใส่วงเล็บไว้ท้ายข้อ

-1. ฉันทลักษณ์ หมายถึง คำว่าที่วัดด้วยการอ่านและสะกดด้วยคำ
-2. คำประพันธ์ หรือคำกานท์ เป็นการ เรียบเรียงถ้อยคำขึ้นตามข้อบังคับที่วางไว้ในฉันทลักษณ์
-3. คณะ เป็นการกำหนดรูปแบบของบทหรือกรองว่าประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ใดบ้าง
-4. กลอน 1 บท ประกอบด้วยวรรคของคำ 2 วรรค หรือ 4 บาท
-5. ลักษณะบังคับที่สำคัญที่สุดในการเขียนคำประพันธ์ คือ พยางค์
-6. วรรคที่ 1 และวรรคที่ 2 ของบทกลอน เรียกว่า บาทโท
-7. เราเรียกชื่อกลอนแต่ละชนิดแตกต่างกันไป เพราะสัมผัสที่ไม่เหมือนกัน
-8. กลอน 2 วรรค เรียกว่า 1 คำกลอน ดังนั้น 2 คำกลอน คือกลอน 1 บท
-9. ชื่อวรรคเรียกตามลำดับดังนี้คือ วรรคสลบ วรรครอง วรรครับ วรรคส่ง
-10. พยางค์ คือเสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่ง หรือหน่วยเสียงที่ประกอบด้วยสระตัวเดียว จะมีความหมายหรือไม่ก็ตาม
-11. คำประพันธ์ที่ดีต้องประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 3 ประการคือ ใจความดี สัมผัสดี และจำนวนคำมีมาก
-12. ความหมายของคำว่า "ร้อยกรอง" คือ ร้อยและเย็บดอกไม้เป็นรูปต่าง ๆ สอด ผูกให้ติดต่อกัน ประคิษฐ์ การ เรียบเรียงถ้อยคำอย่างมีระเบียบ

แผนการสอนวิชาภาษาไทย ครั้งที่ 2

เรื่อง ลักษณะบังคับโดยทั่วไปของคำประพันธ์ประเภทกลอน (สัมผัส, เสียงวรรณยุกต์)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลาเรียน 3 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของสัมผัสชนิดต่าง ๆ ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถบอกคำสัมผัสสระ และสัมผัสอักษร จากคำที่กำหนดให้ ได้ถูกต้อง
3. เมื่อนักเรียนเห็นคำหรือข้อความ สามารถ บอกประเภทของการสัมผัส ได้ถูกต้อง
4. เมื่อครูกำหนดคำให้ นักเรียนสามารถบอกเสียงวรรณยุกต์ได้ถูกต้อง

ความคิดรวบยอด/หลักการ

การเรียนรู้เกี่ยวกับสัมผัสและเสียงวรรณยุกต์ จะช่วยให้มีความเข้าใจบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

สัมผัส เป็นการกำหนดคำให้คล้องจองกัน อันเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของบทร้อยกรอง

การบังคับเสียงวรรณยุกต์ท้ายวรรคของคำประพันธ์ จะช่วยให้คำประพันธ์นั้นไพเราะยิ่งขึ้น

วิธีอนุมาน (Deductive Method)

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>การสัมพันธ์ในคำประพันธ์หมายถึง การกำหนดคำให้คล้องจองกัน คำที่คล้องจองกันนั้น หมายถึง คำที่ใช้สระและมาตราตัวสะกด อยางเดียวกัน แต่คงไม่ซ้ำอักษร หรือซ้ำเสียงกัน</p> <p><u>สัมปสมิ 2 ชนิดคือ</u></p> <p>1. <u>สัมปสมนอก</u> ได้แก่คำที่บังคับให้คล้องจองกันในระหว่างวรรคหนึ่งกับอีกวรรคหนึ่ง ซึ่งมีตำแหน่งต่างกันตามลักษณะของคำประพันธ์นั้นๆ สัมปสมนอกเป็นสัมปสมบังคับเช่น</p>	<p>1. ครูให้นักเรียนศึกษาคำคล้องจอง 2 คำ ที่นักเรียนได้เรียนรูมาบางแลจเช่น คีใจ ไกลซึก ปิขบ้ง รังนก ให้นักเรียนพูดคำคล้องจองต่อกันทีละคน ขณะที่แต่ละคนพูดคำนั้น จะปรบมือตามเสียงพูด</p> <p>2 จังหวะ พลิกหัวแม่มือออกคานนอกทีละข้างอีก</p> <p>2 จังหวะ เป็นการทอกระยะให้เพื่อนคนต่อไปคิด และพูดต่อทำเช่นนี้จนครบทุกคน</p> <p>2. ครูอธิบายความหมายของสัมปสมสระและสัมปสมอักษร แล้วยกตัวอย่างคำสัมปสมสระเช่น กิน บิน ริน สิ้น และสัมปสมอักษรเช่น งาน งก งาม งาย</p> <p>3. ครูแจกกระดาษตัดเป็นรูปผลส้ม ซึ่งมีลักษณะของผลและใบแตกต่างกัน 3 ลักษณะ ให้นักเรียนทุกคนสังเกตผลส้มที่ตนได้รับและเข้ากลุ่ม</p>	<p>1. กระดาษจากถลอก ใสของตัดเป็นรูปผล ส้มต่างกัน 3 ลักษณะ</p>	<p>1. สังเกตการพูด คำคล้องจอง</p> <p>2. สังเกตการบอกลักษณะของคำและประเภทของการสัมปสม</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>อันิจจากายเราก้เท่านั้น ไม่มีที่พสุธาจะอาศัย ล้วนหนามเหน็บเจ็บแสบคับแคบใจ เหมือนนกไรรังเรออยู่เอกา</p> <p>2 <u>สัมผัสใน</u> ไค่แกค้ำที่คดองจองกัน และอยู่ในวรรคเดียวกัน จะเป็นสัมผัสคู่ เรียงค้ำไว้คักคอกันหรือจะเรียงค้ำอื่น แทรกคนไว้ระหว่างค้ำที่สัมผัสกันก็ได้ สุกแทแตะจะเหมาะะ ไม่มีขอจ่ากัก ไม่จำเป็น ทองไซสร้อย่างเดียวกัน เพียงแต่ให้อักษร เหมือนกันหรือประเภทเดียวกันหรือคู่เดียว กันก็ได้</p> <p>สัมผัสในแบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ ก. <u>สัมผัสสระ</u> ไค่แกค้ำคดองจองที่มีสระ และมาตราตัวสะกดค้อย่างเดียว เช่น</p>	<p>ค้ำมนั้น จะไค่นักเรียน 3 กลุ่ม ครูให้ นักเรียนพลิกค้ำหลังของผลสม ซึ่งจะ มีค้ำเขียนไว้ 1 ค้ำ ให้นักเรียนอ่านค้ำ ของตนเอง และให้กลุ่มปรึกษากัน คอบ ค้ำถามของครูว่า กลุ่มของนค้ำค้ำลักษณะ อย่างไรและจักเป็นสัมผัสชนิดใด(สัมผัส สระ สัมผัสอักษร)</p> <p>ค้ำที่เขียนไว้หลังผลสมไค่แก -ค้ำที่ไซสระเดียวกัน เช่น เลือก เชือก เกลือก เคือก เรือก เขือก เปือก เปลือก เปลือก</p>	<p>สื่อการสอน</p> <p>ค้ำนหลังเขียนค้ำ ผลละ 1 ค้ำ</p>	

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>บางน้ำจืดชื่อ<u>บาง</u> เป็น<u>ทาง</u>คิด ใครมี<u>จิต</u>จัด<u>นัก</u>หมอง<u>หม่าง</u></p> <p>ข. <u>สัมผัสอักษร</u> ไคแก่คำ คล้องจองกันที่<u>ใช้</u>ตัวอักษร ชนิดเดียวกันหรือตัวอักษรประเภท เดียวกัน หรืออักษรที่มีเสียงคู่กัน เช่น ศรี สักย สรร สาย สัมผัสใน เป็นสัมผัสที่ไม่บังคับ แต่ถาไม่มี ก็จะขาดรสไพเราะ</p> <p><u>เสียงวรรณยุกต์</u> เสียงวรรณยุกต์ มี 5 เสียงคือ เสียงสามัญ เสียง เอก เสียงโท เสียงตรี เสียงจัตวา</p>	<p>-คำที่ใช้สระเดียวกันและตัวสะกดมาตรา เดียวกัน เช่น มัค บัด จิต สักว วัต ภัทร รัตน รัก ลัก พัก หัก ชัด</p> <p>-คำที่ใช้พยัญชนะต้น ตัวเดียวกันหรืออักษรที่ เป็นคู่กัน เช่น ทับ ทิพย ทาย ทอง ทวม ทศ ทิศ ทาง ชง ชรรม ไทย ชิว</p> <p>4. ครูศึกษาค้นคว้าแสดงการสัมผัสนอก สัมผัส ในของบทกลอน ครูอธิบายความหมายของการสัมผัส ทั้งสองชนิดและชี้ให้เห็นลักษณะการสัมผัสนั้น</p> <p>5. ครูแจกกระดาษซึ่งพิมพ์กลอนแปดจำนวน 2 บท ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน ช่วยกันโยงเส้น สัมผัสนอก และเขียนวงกลมล้อมรอบสัมผัสในที่ เป็นสัมผัสสระ และขีดรูปสี่เหลี่ยมเล็กรอบสัมผัส ในที่ เป็นสัมผัสอักษร แล้วครูและนักเรียนจึงช่วยกัน เฉลยคำตอบและแก้ไขส่วนที่ผิด</p>	<p>2. แผนภูมิกลอนแสดงสัมผัส</p> <p>3. กระดาษพิมพ์กลอนแปด จำนวน 2 บท</p>	<p>3. สังเกตการโยง และขีดสัมผัส</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>การบังคับเสียงวรรณยุกต์ บังคับที่คำสุดท้ายของแต่ละวรรค ตามความนิยมดังนี้</p> <p>วรรคที่ 1 คำสุดท้าย นิยมใช้ทุกเสียงยกเว้นเสียง สามัญ</p> <p>วรรคที่ 2 คำสุดท้าย นิยมใช้เสียงจัตวา</p> <p>วรรคที่ 3 คำสุดท้าย นิยมใช้เสียงสามัญ</p> <p>วรรคที่ 4 คำสุดท้าย นิยมใช้เสียงสามัญ</p>	<p>กลอนแปด</p> <p>เหล่านึ่งไม้โทไรโศกอยู่ริมช่วย ลมช่วยหล่นดอกระแสน้ำ น้ำใสแลซึ่งถึงพนักิน ฟุ้งกลิ่นสุมาลัยบ้านระยา สัตว์คชยุบิวแคงขึ้นแฝงฝึก พรพรรณผัดผาด่านกานบุปผา แพงพวยพุงพาดพันสันตะวา . ลอยคงคาทอดยอกไปตามธาร</p> <p>(จากเรื่องขุนช้างขุนแผน)</p> <p>6. ครูทบทวนความรู้เดิมเรื่องเสียง วรรณยุกต์ 5 เสียงให้นักเรียนฝึกหัดผันเสียง คำว่า การ ใช้ ไม่ พร้อม เนื้อ ครูยกบักตรคำว่า ไกล ไม่ เวลา เน่า ร้าย เชื้อ ช่าง ถนอม รอน นอง ให้นักเรียนบอกเสียงวรรณยุกต์</p> <p>7. ครูคิดแผนภูมิกลอน 1 บท ที่มีเสียง วรรณยุกต์ทลยวรรคถูกต้อง แล้วอธิบายให้</p>	<p>4. บักตรคำ</p>	<p>4. สังเกตการผันเสียง และการบอกเสียง วรรณยุกต์</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>นักเรียนทราบถึงลักษณะการบังคับเสียงวรรณยุกต์ท้ายวรรคของคำซึ่งต้องคำนึงถึงในการเขียนกลอน</p> <p>พระพิงค์คำอ้างอิงตะลึงกึก จะเป็นนิกป้องปัดกัชคขวาง สงสารลูกเจาแดงกาจิงวาพวาง เราเหมือนรางางอกไมทลอกวาง</p> <p>8. ครูให้นักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม แข่งขันตอบปัญหาโดยครูคิดแผนภูมิกลอน จำนวน 3 บท บนกระดาน ให้นักเรียนทุกคนอ่านออกเสียงพร้อมกัน แล้วจึงให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาเขย่าเชี่ยมซีเลือกปัญหาที่ครูใดเตรียมไว้ ให้กลุ่มช่วยกันคิดตอบปัญหาที่ได้รับ ผลัดเปลี่ยนกันไปที่ละกลุ่ม ครูให้คะแนนกลุ่มที่ตอบได้ถูกต้องในเวลารวดเร็วเป็นกลุ่มที่ชนะ</p>	<p>5. ปัญหา 10 ข้อเขียนใส่กระดาษขดละ 1 แผ่น เป็นปัญหาที่ตามเกี่ยวกับเรื่องที่เราเรียนไปชั่วโมงนี้ทั้งหมด</p> <p>6. ตะเกียบและกระบอกลำโพง ทำเป็นเชี่ยมซี</p>	

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>กลอน 3 บท</p> <p>เมื่อนั้น เจ้าเงาะแสนกลคนขยัน ทิศโฉมพระธิดาวัดวิชัย บุคผาคณิศพรพรมคังควงเดือน งามละม่อมพร้อมล้วนทั้งอินทรีย์ นางในชนม์ไม่มีเหมือน แสร้งทำเลเดียวเบี่ยงเบือน ใ้พินเพื่อนเคื้อนจิตคึกปอง พระจิ้งคังสัศยอชษฐาน แมนบุญญาธิการเคยสมสอง ขอให้ทราบสงวนนวนนอง เห็นรูปพี่เป็นทองคองใจรัก (จากเรื่อง สังข์ทอง)</p> <p>9. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเป็นการบ้าน 10 ข้อ</p>	<p>6. แบบฝึกหัด 10 ข้อ คัดแปลงจากปัญหาที่ ให้ออก</p>	<p>6. ตรวจสอบแบบฝึกหัด</p>

วิธีอุปมาน (Inductive Method)

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>เช่นเดียวกับวิธีอุปมาน</p>	<p>1. ครูให้นักเรียนคิดคำคล้องจอง 2 คำ ที่นักเรียนได้เรียนรู้มาบางแถว เช่น ตีใจ โกลซึก ปิคบึง รังนก ให้นักเรียนพูดคำคล้องจองต่อกันทีละคน ขณะที่แต่ละคนพูดคำนั้น จะปรบมือตามเสียงพูด 2 จังหวะ พลิกหัวแม่มือออกด้านนอกทีละข้าง อีก 2 จังหวะ เป็นการทอดระยะให้เพื่อนคนต่อไปคิดและพูดต่อ ทำเช่นนี้จนครบทุกคน</p> <p>2. ครูแจกกระดาษตัดเป็นรูปผลส้ม ซึ่งมีลักษณะของผลและใบแตกต่างกัน 3 ลักษณะ ให้นักเรียนทุกคนสังเกตผลส้มที่ตนได้รับและเข้ากลุ่มตามนั้น จะได้นักเรียน 3 กลุ่ม ครูให้นักเรียนพลิกด้านหลังของผลส้ม ซึ่งจะมีคำเขียนไว้ 1 คำ ให้นักเรียนอ่านคำของตนเอง และให้กลุ่มปรึกษากัน ตอบคำถามของครูว่ากลุ่มของตนได้คำลักษณะอย่างไร และจัดเป็นสัมผัสชนิดใด (สัมผัสสระ สัมผัสอักษร)</p>	<p>1. สื่อการสอน</p> <p>1. กระดาษจากกล่องใส่ของตัดเป็นรูปผลส้มต่างกัน 3 ลักษณะ</p> <p>ด้านหลังเขียนคำ ผลละ 1 คำ</p>	<p>ประเมินผล</p> <p>1. สังเกตการพูดคำคล้องจอง</p> <p>2. สังเกตการบอกลักษณะของคำและประเภทของการสัมผัส</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>คำที่เขียนไว้หลังผลสัมไคแก</p> <p>-คำที่ใช้สระเดียวกันเช่น เลือก เชือก เกือก เคือก เรือง เขื่อม เือก เป็อง เปลือก</p> <p>-คำที่ใช้สระเดียวกันและตัวสะกดมาตราเดียวกัน เช่น มัด ปัก จัก สักย วัต ภัทร รัตน์ รัด ลัก พัก หัก ชัก</p> <p>-คำที่ใช้พยัญชนะต้นตัวเดียวกัน หรืออักษรที่เป็น คู่กันเช่น ทับ ทิพย ทาย ทอง ทวม ทศ ทิศ ทาง ชง ธรรม ไทย ชิว</p> <p>3. ครูเขียนตัวอย่างคำสัมผัสสระ และสัมผัส อักษรบนกระดานเช่น สี มี พี หวี, กลีบ จับ ทับสับ และ สี สักย สรร ทร สาย สวย ให้นักเรียนอ่านคำเหล่านั้น แล้วกลับมาดูคำในผลสัมของตนเองและของกลุ่ม แล้วแต่ กลุ่มจึงช่วยกันสรุปความหมายและลักษณะของสัมผัสสระและ สัมผัสอักษร แล้วเสนอขอสรุปของแต่ละกลุ่ม ครูชี้แจง เพิ่มเติมส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์</p>		

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>4. ครูศึกษาค้นคว้าข้อมูลและเตรียมสื่อการสอนเกี่ยวกับตัวอักษรและเสียงสระ 1 แผนภูมิ ให้นักเรียนสังเกตและช่วยกันบอกลักษณะตัวอักษรและความแตกต่างกันของตัวอักษรทั้ง 2 ชนิด</p> <p>5. ครูแจกกระดาษซึ่งพิมพ์กลอนแปดจำนวน 2 บท ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน ช่วยกันโยงเส้นตัวอักษรและเขียนวงกลมล้อมรอบตัวอักษรที่เป็นตัวสระและตัวพยัญชนะในคำที่พิมพ์ไว้ แล้วครูและนักเรียนจึงช่วยกันเฉลยคำตอบและแก้ไขส่วนที่ผิด</p> <p>กลอนแปด เหล่ามิ่งไม้ไพรไทรโศกอยู่ริมทิว ลมช่วยหล่นลอยกระแสดิ้นชู นำใสแลซึ่งถึงพนักบิน ฟุ้งกลิ่นสุมาลย์บานระย้า สัตกนุศย์บัวแดงขึ้นแผงฉีก พรพณัดกพาค่านานบุปผา แผงพวยพุ่งพาทพันสันตะวา ลอยคงคาหอคยออกไปตามธาร (จากเรื่องขุนช้างขุนแผน)</p>	<p>2. แผนภูมิกลอนแปดตัวอักษร</p> <p>3. แผนภูมิกลอนแปดตัวอักษรใน</p>	<p>3. สังเกตการบอกตัวอักษร</p> <p>4. สังเกตการโยงเส้นและชี้ตัวอักษร</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>6. ครูยกตัวอย่างการผันวรรณยุกต์ 5 เสียง ให้นักเรียนหัดผันเสียงคำว่า การใช้ ไม พรอม เนื้อ ครูยกบัตรคำว่าไกล ไม เขา เน่า ร่าย เชื้อ ช่าง ถนน รอน นอง ให้นักเรียนบอกเสียงวรรณยุกต์</p> <p>7. ครูคิดแผนภูมิกลอนแปด 1 บทบนกระดาน กลอนบทนั้นจะมีเสียงวรรณยุกต์ตายวรรคที่ถูกคองและขีดเส้นใต้คำนั้นให้นักเรียนสังเกต ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียงกลอนบทนั้น และให้บอกเสียงวรรณยุกต์คำตายของแต่ละวรรค</p> <p>พระฟังคำอ้างตั้งตะลึงคิด จะเป็นนิกรป้องปัดภัยพิบัติขวาง สงสารลูกเจ้าสงกาจึงว่าพลาง เราเหมือนช่างางอกไมหลอกลวง ครูให้นักเรียนกลับไปดูกลอนแปดในข้อ 5 ให้นักเรียนสังเกตการใช้เสียงวรรณยุกต์ตายคำ แล้วช่วยกันบอกถึงการใช้นเสียงวรรณยุกต์ตายคำที่เป็นที่นิยมกันอยู่ ครูช่วยเพิ่มเติมส่วนที่ไม่สมบูรณ์</p>	<p>4. บัตรคำ</p> <p>5. แผนภูมิกลอนแปด 1 บท ขีดเส้นใต้ที่คำสุดท้ายของแต่ละวรรค</p>	<p>5. สังเกตการผันเสียง และบอกเสียงวรรณยุกต์</p> <p>6. สังเกตการบอกลักษณะการใช้เสียงวรรณยุกต์</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>8. ครูให้นักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม แข่งขันตอบปัญหา โดยครูคิดแผนภูมิกลอน 3 บท บนกระดาน ให้นักเรียนทุกคนอ่านออกเสียงพร้อมกัน แล้วจึงให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาเขย่าเขี่ยมซี เลือกปัญหาที่ครูเตรียมไว้ให้กลุ่มช่วยกันคิดตอบปัญหาที่ได้รับ ผลัดเปลี่ยนกันไปทีละกลุ่ม ครูให้คะแนนกลุ่มที่ตอบได้ถูกต้องในเวลารวดเร็วเป็นกลุ่มที่ชนะเลิศ</p> <p>กลอน 3 บท เมื่อนั้น เจ้าเงาะแสนกลคนขยัน พิศโฉมพระธิดาวิลาวัณย์ บุคคาตศิวพรทรงคังควงเคื่อน งามละม่อมพร้อมสนทั้งอินทรี นางโนนศรีไม่มีเหมือน สร้างท่าแลเฉียงเบียงเมื่อน ให้พันเพื่อนเคื่อนจิกคิกปอง พระจิ้งคังสัจขยอชฐาน แมนบุญญาริการเคยสมสอง ขอให้ทราบสงวนนวลนง เห็นรูปพี่เป็นทองคองใจรัก (จากเรื่องสังข์ทอง)</p>	<p>6. ปัญหา 10 ข้อ เขียน ใส่กระดาษขอละ 1 แผ่น เป็นปัญหาที่ถามเกี่ยวกับ เรื่องที่เรียนไปในชั่วโมง นี้ทั้งหมด</p> <p>7. ตะเกียบและกระบอกล ทำเป็นเขี่ยมซี</p>	<p>7. สังเกตการตอบ ปัญหา</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>9. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเป็นการบ้าน</p> <p>10 ข้อ</p>	<p>8. แบบฝึกหัด 10 ข้อ</p> <p>คัดแปลงจากปัญหาที่มอบ</p>	<p>8. ตรวจแบบฝึกหัด</p>

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบฝึกหัดที่ 2 เรื่องลักษณะบังคับโดยทั่วไปของคำประพันธ์ประเภทกลอน

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านโจทย์ซึ่งเป็นข้อความหรือคำที่ใหม่ แล้วจึงพิจารณาเลือก
ขีดเส้นใต้ข้อความทางขวามือ ที่มีความสัมพันธ์หรือเป็นคำตอบของโจทย์นั้น
คำตอบของทุกข้อจะมีไม่น้อยกว่า 2 ตัวเลือก

<u>ตัวอย่าง</u> รอยกรอง ต่างจากรอยแก้ว	<u>การอ่าน</u>
	<u>การเขียน</u>
	<u>จำนวนคำ</u>
	ความไพเราะของคำ
	ความหมายของคำ

1. คำสัมผัส

การกำหนดรูปแบบของกลอน
การกำหนดจำนวนคำในการเขียนกลอน
การกำหนดคำให้คล้องจองกัน
คำที่ใช้สระเสียงเดียวกัน มาตราตัวสะกดเดียวกัน
การกำหนดเสียงวรรณยุกต์ของคำ

2. สัมผัสใน

บังคับ
ไม่บังคับ
คล้องจองกันในวรรค
คล้องจองกันระหว่างวรรค
เป็นสัมผัสสระหรือสัมผัสอักษรก็ได้

3. หวาน กาล นาน พาล ราว

ใช้สระเสียงเดียวกัน
ใช้ตัวสะกดมาตราเดียวกัน
ใช้ตัวพยัญชนะต้นเหมือนกัน
เป็นได้ทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษร
เป็นสัมผัสสระ

4. สัมผัสนอก

สัมผัสสระ

สัมผัสอักษร

คล้องจองกันในวรรค

คล้องจองกันระหว่างบท

คล้องจองกันระหว่างวรรค

เป็นสัมผัสบังคับ

เป็นสัมผัสไม่บังคับเขียนขึ้นเพื่อความไพเราะ

5. กลอนวรรคใดมีสัมผัสสระ

คันทราตรีมิสมสอง

คันทนอจันทร์ เจาอยุหนโหน

ฟ้าคันทนอจันทร์ บรรเจิดจา

คอนคันทวงดาวสองระยับ

ราครันมิคไม่เห็นเพ็ญโสมสอง

6. สัมผัสระหว่างบท

เป็นสัมผัสนอก

เป็นสัมผัสบังคับ

กำหนดคำให้คล้องจองกันคำเว้นคำในวรรค

คล้องจองกันระหว่างวรรคที่ 1 กับวรรคที่ 2

คล้องจองกันระหว่างบทที่ 1 กับบทที่ 2

คำสุดท้ายของบทที่ 1 สัมผัสกับคำสุดท้ายบทที่ 2

คำสุดท้ายของวรรคส่งบทที่ 1 สัมผัสกับ

คำสุดท้ายของวรรครับบทที่ 2

7. การบังคับเสียงวรรณยุกต์ของคำ

คำแรกของวรรค

คำที่ 3 ถึงคำที่ 5 ของวรรครับ

คำสุดท้ายของทุกวรรค

เสียงที่ใช้คือ เสียงสามัญ เสียงเอก เสียงโท

เสียงตรี เสียงจัตวา

วรรคที่ 3 และวรรคที่ 4 ของกลอน นิยมใช้

ลงท้ายด้วยเสียงสามัญ

8. เสียงจัตวา

สอง พันไหล ศรี

การ งาน พาล จร

นิยมใช้ที่คำสุดท้ายของวรรครับ

นิยมใช้ที่คำสุดท้ายของวรรคสลับ

ใช้ได้ในทุกวรรคโดยเฉพาะคำสุดท้าย

9. คำสุดท้ายของวรรคที่ 1

นิยมใช้เสียงเอก และเสียงสามัญ

นิยมใช้ทุกเสียง ยกเว้นเสียงสามัญ

สัมพันธ์กับคำที่ 3 หรือคำที่ 5 ของวรรคที่ 2

สัมพันธ์กับคำสุดท้ายของวรรครับ และวรรครอง

นิยมใช้เสียงสามัญ เอก โท ศรี

10. คำคู่ใดเป็นเสียง
วรรณยุกต์โทคู่กับ
เสียงสามัญ

อ่างว่าง	พัควี	ขึ้นชม
วาดเขียน	ไผ่ป้อง	เมฆงาม
ไกลชิด	เนินนาน	พักผ่อน
ฆ่าพัน	ชมชื่น	อ่านเขียน
บ้านเรือน	ร่างกาย	พร้อมใจ
ออนหวาน	ชื่นบาน	เลือกสรร

แผนการสอนวิชาภาษาไทย ครั้งที่ 3
เรื่อง ลักษณะบังคับของกลอนสี่
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลาเรียน 3 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกแบบแผน ข้อบังคับของกลอนสี่ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเติมคำสัมผัส ลงในช่องว่างของกลอนสี่ได้ถูกต้อง

ความคิดรวบยอด/หลักการ

กลอนสี่ เป็นคำประพันธ์อย่างง่ายมีมาแต่โบราณ จะพบเห็นได้ในสุภาษิต คำคม คือ บทเห่กล่อมต่าง ๆ

การได้เรียนรู้ลักษณะของกลอนสี่ จะเป็นพื้นฐานการเรียนรู้คำประพันธ์ ในลักษณะอื่น ๆ ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีอนุมาน (Deductive Method)

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p style="text-align: center;"><u>กลอนสี่</u></p> <p><u>แผนผัง</u></p> <pre> 0 0 0 0 0 0 0 0 ┌──────────┐ 0 0 0 0 0 0 0 0 ┌──────────┐ 0 0 0 0 0 0 0 0 ┌──────────┐ 0 0 0 0 0 0 0 0 └──────────┘ </pre> <p><u>ตัวอย่าง</u></p> <p>ดิงคำแสนชน อยู่บนต้นไม้ สนุกกันใหญ่ โลกโลไม่สร้าง หอย โหน โขนตัว ทกหัวเกี่ยวหาง ดอเลนกันพลาง แม่งกลวยกันกิน</p> <p><u>ข้อบังคับ</u></p> <p>1. ใช้คำวรรคละ 4 คำ อักษรนำ จะใช้ความกันแต่นั้นเป็นคำเกี่ยวกันได้</p>	<p>1. ครูแจกกระดาษพิมพ์นิทานเรื่องนก กระจางซึ่งแต่งเป็นกลอนสี่ให้นักเรียน ครู เปิดเทปเพลงนี้ให้นักเรียนฟังและหัดร้องตาม พร้อมกัน ครูซักถามเกี่ยวกับเนื้อเพลงเล็กน้อย แล้วจึงให้นักเรียนสังเกตว่าเนื้อเพลงนี้เป็นคำ ประพันธ์ง่าย ๆ ชนิดหนึ่ง แล้วให้นักเรียนอ่าน กลอนพร้อมกัน</p> <p>เนื้อเพลง นิทานเรื่องนกกระจาง</p> <p>ใกล้ธารน้ำใส หมูไม่สะพรัง เสียงน้ำไหลหลัง ฟังวังเวงใจ คอกไม้อราม สวยงามทั่วไป ชูชชไสว ประคัมวนา</p>	<p>1. กระดาษพิมพ์นิทาน เรื่องนกกระจาง แต่งโดย ศาสตราจารย์ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ</p> <p>2. เทปเพลงนกกระจาง</p>	<p>1. สังเกตการตอบคำถาม</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>นับเป็น 2 คำก็ได้</p> <p>2. คำสุดท้ายของวรรคแรก จะสัมพันธ์กับคำวรรคที่ 2 ใ้ทุกคำ แต่ข้ยมสัมพันธ์ในคำที่ 2 คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมพันธ์กับคำสุดท้ายของวรรคที่ 3 คำสุดท้ายของวรรคที่ 3 สัมพันธ์กับคำที่ 2 ของวรรคที่ 4 คำสัมพันธ์ระหว่างบท คือคำสุดท้ายของวรรคที่ 4 ในบทแรกสัมพันธ์กับคำสุดท้ายในวรรคที่ 2 ของบทที่ 2</p> <p>3. ทองแ่กงข้ยนคนควยบาทเอก จบลงควยบาทโท</p>	<p>แม้นกณณิน โบกบินดลา</p> <p>นำห่มสกุณา จากถ้มน้บจร</p> <p>ป้กกามเจากระพ้อ บินห้อโนอัมพร</p> <p>นกนอยลอยรอน เวียนวนดองลม</p> <p>แม้นกนำฝูง บินสูงละลิว</p> <p>ลอยตามลมปลิว งามตานาชม</p> <p>โลกเลนสนุก แสนสุขข้รรมย์</p> <p>อยู่ไพรพนม ไมหวนอะไร</p> <p>ยังมีพรานไพร น้ใจเหี่ยมหาญ</p> <p>จ้องจับอยุ่ยาน หวังจะค้กนกไป</p> <p>ไปรยเหยอเพื่อจะล่อ นกปรอลงท้นโค</p> <p>ค้คแรวตาชาย พรานเกษมเปรมปรีค้</p> <p>แ่คนกห้งฝูง จู้งใจสม้คร</p> <p>แม้นทองกับค้ก ย้งสามค้ค้</p>		

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>พร้อมใจกันสู้ รับพากันหนี นายพรานผิดหวัง ไปรยเหยื่อต่อไป ฝูงนกบินกลับมา กระหึ่มยี่นที ต่างโลภอาหาร ใครได้ไม่แบ่ง ไม้บินมัวเกียง พรานคีใจพลงัน เรื่องอวสาน นกในไพรวัลย์ ยามมีสามัคคี ภายหลังต้องตาย</p> <p>บ่นขึ้นจากที่ ชั้นสูงภา ตั้งใจเอาใหม่ หวังจะลองอีกที โฉบตา ลงทันที จิกเหยื่อเร็วพลงัน คางทะยานยอแยง เก็ชคีใจกัน เฉียงกันสนั่น รวมจับนกลงไป นิทานขบขัน เคยอยู่สนุกสบาย หนีรอดอันตราย เพราะแตกแยกกัน</p> <p>(ศ.ฐะปะนีย์ นาครทรรพ)</p>		

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>2. ครูศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการ แล้วจึงอธิบายข้อบังคับของกลอนสี่ โดยชี้ให้เห็นการวางรูป จำนวนคำ และการสัมผัส</p> <p>3. ครูแจกลูกอมให้นักเรียนคนละ 1 ลูก ลูกอมจะมี 4 ชนิด ให้นักเรียนเข้ากลุ่มตามชนิดของลูกอมที่ได้รับ ครูแบ่งเนื้อเพลงที่เป็นกลอนเรื่อ่นกกระจาบทไตแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 5 บท ให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันโยงสัมผัสบังคับของกลอน เสร็จแล้วครูจึงตรวจสอบความถูกต้อง</p> <p>4. ครูศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับกลอนสี่ จำนวน 5 บทไว้บนกระดาน กลอนนี้จะมีกระดาษปิดทับคำบางคำไว้ ให้นักเรียนแข่งขันกันทายคำที่ถูกปิดไว้ โดยให้ทายทีละกลุ่ม และให้คะแนนกลุ่มที่ตอบถูก เมื่อแต่ละกลุ่มทายแล้ว ครูก็จะให้นักเรียนมาเปิดกระดาษที่ปิดไว้ ก็จะเห็นคำเฉลยอยู่ในนั้น</p>	<p>3. แผ่นผังกลอน 4 จำนวน 2 บท</p> <p>4. ลูกอม 4 ชนิด</p> <p>5. แผนภูมิกลอนสี่ ปิดกระดาษทับคำที่ต้องการให้เติมไว้</p>	<p>2. สังเกตการโยงสัมผัส</p> <p>3. สังเกตการทำ คำมาเติม</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>กลอนนิทานเรื่องชินเคอเรอลา ตอนชินเคอเรอลา เสียใจไม่ได้ไปงานที่พระราชวัง แล้วมีนางฟ้ามาช่วย ใครใครไปงาน อยู่(บ้าน) โศกเคี้ยว หลบไปที่(เบสิยว) มีอาจยิ้มหัว อยากไปงานนั้น ใจ(สั้น)(ระ)(รว) เมื่อนึกถึง(ตัว) อากัต(อับ)จน เสียดชาติดี ไม่(มี)สักคืน ความหวังหมด(สั้น) โศก(เศร้า) เหนือ(ทน) บัดนั้นนางฟ้า ก็(ปรา)(กฎ)ตน ว่าเธอเป็นคน น่ารัก(หนัก)หนา ฉะนั้นจึงมาช่วย (ด้วย)คำเวทมนตร์ เสียดบัคคลด สด(สวย)ใส(ภา) เนรมิตรถนั่ง พรอมนั่งอา(ชา) สักแว้วเทียม(สง่า) จากผลฟ้าทอง</p>		

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>เสกกบที่เตน (เป็น)ตัวสารถึ สวยสง่า(ท่า)(ที่) เป็น(ที่)ชวนมอง กำข่มหนักหนา (ว่า)ก็สิบสอง จำเป็นจัก(ต้อง) รับ(กลับ)ฉับไว</p> <p>5. ครูให้นักเรียนเล่นเกม"ดักโก-โซแล้ว"โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 ฝ่าย แต่ละฝ่ายจะมีคำถามอยู่ในมือ ฝ่ายละ 10 คำถาม โดยเขียนบนแผ่นกระดาษขนาดพอมองเห็น เมื่อเริ่มเล่น ฝ่ายแรกจะชูคำถามขึ้นและเรียกสมาชิกฝ่ายตรงกันข้ามคนใดคนหนึ่งให้อ่านคำถามนั้นดัง ๆ แล้วตอบทันที ถ้าตอบถูก ฝ่ายถามจะพูดว่า "โซแล้ว" ฝ่ายตอบจะได้คะแนน 1 คะแนน และจะมีโอกาสได้เป็นผู้ถามต่อไป ถ้าตอบผิด ฝ่ายถามจะพูดว่า"ดักโก" ฝ่ายตอบก็จะไม่ได้คะแนนฝ่ายถามก็จะเลือกถามคนใหม่ต่อไป ทำดังนี้เรื่อยไปจนคำถามหมด คำถามจะเป็นเรื่องของการสัมผัส และลักษณะบังคับของกลอน 4 ที่ได้เรียนไปแล้ว</p>	<p>6. คำถามฝ่ายละ 10 ข้อ เขียนในกระดาษขอละ 1 แผ่น คานหลังเขียนคำตอบไว้</p>	<p>4. สังเกตการตอบคำถาม</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>6. ครูให้นักเรียนทำการบ้าน 8 ข้อ</p> <p>ครูให้นักเรียนหาภาพที่ตนชอบมาคนละ 1 ภาพ</p> <hr/>	<p>7. การบ้าน 8 ข้อ</p>	<p>5. ตรวจสอบฝึกหัด</p>

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีอุปมาน (Inductive Method)

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>เช่นเดียวกับวิธีอุปมาน</p>	<p>1. ครูแจกกระดาษพิมพ์นิทานเรื่องนกกระจาบ ซึ่งแต่งเป็นกลอนสี่ให้นักเรียน ครูเปิดเทปเพลงนี้ให้นักเรียนฟังและหัดร้องพร้อมกัน ครูซักถามเกี่ยวกับเนื้อเพลงเล็กน้อยแล้วจึงให้นักเรียนสังเกตว่า เนื้อเพลงนี้เป็นคำประพันธ์งาย ๆ ชนิดหนึ่ง แล้วให้นักเรียนอ่านกลอนพร้อมกัน</p> <p>เนื้อเพลง นิทานเรื่องนกกระจาบ</p> <p>ในชารน้ำใส หมู่มั้สะพรั่ง</p> <p>เสียงน้ำไหลหล่ง ฟังวังเวงใจ</p> <p>าด ๆ</p> <p>(เช่นเดียวกับวิธีอุปมาน)</p> <p>2. ครูแจกลูกอมให้นักเรียนคนละ 1 ลูก ลูกอมจะมี 4 ชนิด ให้นักเรียนเขากลุ่มตามชนิดของลูกอมที่ได้รับ ครูแบ่งเนื้อเพลงที่เป็นกลอนเรื่องนกกระจาบให้แต่ละกลุ่ม</p>	<p>1. กระดาษพิมพ์นิทานเรื่องนกกระจาบแต่งโดยศาสตราจารย์รัฐประนียนาครทรรพ</p> <p>2. เทปเพลงนกกระจาบ</p> <p>3. ลูกอม 4 ชนิด</p>	<p>1. สังเกตการตอบคำถาม</p> <p>2. สังเกตการบอกลักษณะบังคับของกลอน 4</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>กลุ่มละ 5 บท ให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันโยงสัมพันธ์ในกลอนนั้น และศึกษาว่า ลักษณะทั่วไปของกลอนสี่เป็นอย่างไร เสร็จแล้ว ให้ส่งตัวแทนกลุ่มออกมาเขียนแผนผังบังคับของกลอน 4 ที่ได้ ศึกษาพบ ครูตรวจสอบความถูกต้อง</p> <p>3. ครูคิดแผนภูมิกลอนสี่ จำนวน 5 บท ไว้บนกระดาน กลอนนี้จะมีกระดาษปิดทับคำบางคำไว้ ให้นักเรียนแข่งขันกันทายคำที่ถูกปิดไว้ โดยให้ทายทีละกลุ่มและให้คะแนนกลุ่มที่ตอบถูก เมื่อแต่ละกลุ่มทายแล้ว ครูก็จะให้นักเรียนมาเปิดกระดาษที่ปิดไว้ ก็จะเห็นคำเฉลยอยู่ในนั้น</p> <p>กลอนนิทานเรื่องชินเชอเรลลา คอนชินเชอเรลลา เสียใจไม่ได้ไปงานที่พระราชวัง แล้วมีนางฟ้ามาช่วย ใครใครไปงาน อยู่ _____ โศกเคี้ยว าลา (เช่นเดียวกับวีซีดีก่อน)</p>	<p>4. แผนภูมิกลอนสี่ปิด กระดาษทับคำที่ต้องการ ให้เติมไว้</p>	<p>3. สังเกตการหาคำมาเติม</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>4. ครูให้นักเรียนเล่นเกม"ลัดไก-ไชแฉว"โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 ฝ่าย แต่ละฝ่ายจะมีคำถามในมือฝ่ายละ 10 คำถาม โดยเขียนแผ่นกระดาษขนาดพอมองเห็น เมื่อเริ่มเล่น ฝ่ายแรกจะชูคำถามขึ้น และเรียกสมาชิกฝ่ายตรงกันข้ามคนใดคนหนึ่งให้อ่านคำถามนั้นดัง ๆ แล้วตอบทันที ถ้าตอบถูกฝ่ายถามจะพูดว่า"ไชแฉว" ฝ่ายตอบจะได้คะแนน 1 คะแนน และจะมีโอกาสได้เป็นผู้ถามต่อไป ถ้าตอบผิดฝ่ายถามจะพูดว่า"ลัดไก"ฝ่ายตอบก็จะได้คะแนน ฝ่ายถามก็จะเลือกถามคนใหม่ต่อไป ทำดังนี้เรื่อยไปจนคำถามคำถามจะเป็นเรื่องของการสัมผัสและลักษณะบังคับของกลอนสี่ที่ได้เรียนไปแล้ว</p> <p>5. ครูให้นักเรียนทำการบ้าน 8 ข้อ ครูให้นักเรียนหาภาพที่ตนเองชอบมาคนละ 1 ภาพ</p>	<p>5. คำถามฝ่ายละ 10 ข้อ เขียนในกระดาษขอละ 1 แผ่น ด้านหลังเขียนคำตอบไว้</p> <p>6. การบ้าน 8 ข้อ</p>	<p>4. สังเกตการตอบคำถาม</p> <p>5. ตรวจสอบฝึกหัด</p>

แบบฝึกหัดที่ 3 เรื่องลักษณะบังคับของกลอน 4

1. จงเขียนคำคล้องจอง 2 คำที่มีลักษณะสัมผัสดังนี้

ตัวอย่าง นกบิน หากิน หมกสิ้น ซาคคืน

ก. กี่ใจ _____

ข. หมองหม่น _____

2. คำซ้อนของไทย เป็นจำนวนมากที่มีลักษณะสัมผัสดังนี้

ตัวอย่าง ข้าวยากหมากแพง หวานอมขมกลืน จับได้ไล่ทัน

ให้นักเรียนสอง เขียนคำซ้อนชนิดนี้ _____

3. จงเขียนคำคล้องจอง 3 คำ ดังตัวอย่าง

ห้ามขีดเขียน เปลี่ยนเสื้อผ้า คำชายคลอง จ้องมองไป _____

4. ให้นักเรียนลองเขียนคำคล้องจอง 2 คู่ โดยที่ไม่จำเป็นต้องมีความหมายใน

เรื่องเดียวกัน

ตัวอย่าง

สวยล้ำล้ำคม ผสมกลมกลืน

ซ้ำเหลือเพื่อนัก ความรักปักใจ

ก. _____ ข. _____

ค. _____ ง. _____

จ. _____ ฉ. _____

5. ให้นักเรียนลองนึกเขียนให้มีลักษณะเหมือนตัวอย่าง

ฉันเกลียดความจน ตอ้งทนทุกข์ใจ ฉันเกลียดคนบ้า พุดจาหาเรื่อง

ฉันเกลียด

ฉันรัก

ฉันเกลียด

ฉันรัก

ฉันอยาก

ฉันชอบ

ฉันอยาก

ฉันชอบ

6. ให้นักเรียนเขียนแผนผังของกลอน 4 และโยงเส้นสัมผัสนอกให้ครบถ้วน
จำนวน 2 บท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7. นักเรียนลองอ่านเรื่องประกอบภาพ ซึ่งเขียนด้วยกลอน 4 ง่าย ๆ นี้

น้องยุยตัวเล็ก

ชอบลงไปใหญ่

น้องโยอยากได้

ขอเล่นบ้างซี

น้องยุยไม่ยอม

ยังมีอีกสอง

น้องโยยื่นคิด

แมนนิยอมให้

หยิบเข็มแหลมคม สมใจคราวนี้

สอดแทงทันที

ลูกโป่งสีสวย

ความคิดนึกหวัง

เหมือนเด็กทั่วไป

เป่าได้เป่าดี

ยื่นใกล้ไม่หนี

อยากมีอยากลอง

อยากคอมมามอง

ต้องเก็บเอาไว้

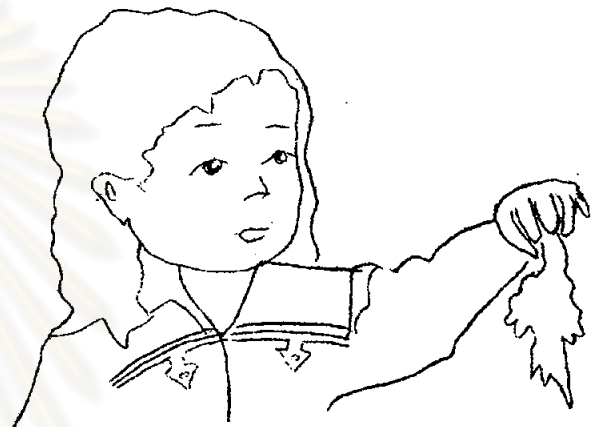
ดวงจิตหวนไหว

ต้องได้เห็นคือ

มีเสียงดังปัง

แตกด้วยกำลัง

ยุยหลงน้ำตา

ตั้งยุยตั้งโย

คิดเห็นคุณค่า

หนุคิดบ้างไหม

คนอยู่รวมกัน

รู้จักเอื้อเฟื้อ

ภัยพาดผานพัน

โมโหโกรธา

ว่าควรแบ่งปัน

อย่าได้เห็นชั้น

ควรหมั่นนอนปรน

ช่วยเหลือให้ผล

ตนเองสุขใจ

(สุจินต์ ชวนชื่น)

8. ให้นักเรียนหาภาพให้นักเรียนชอบที่สุด 1 ภาพ ลองเขียนบรรยายภาพนั้นเป็นกลอน 4 ง่าย ๆ อย่างน้อยที่สุด 2 บท

แผนการสอนวิชาภาษาไทย ครั้งที่ 4
เรื่อง ลักษณะบังคับของกลอนสี่ (บททวนและนี่กเขียนกลอนสี่)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลา 3 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถท่องสำนวนไทยให้เป็นกลอนสี่ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถจัดเรียงวรรคของกลอนสี่ ให้เป็นกลอนสี่ได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถเขียนกลอนสี่ตามหัวเรื่องที่กำหนดให้ได้ใจความดีและถูกต้องตามลักษณะบังคับ
4. นักเรียนสามารถเขียนกลอนสี่ บรรยายภาพที่ตนสนใจได้ใจความดี และถูกต้องตามลักษณะบังคับ

ความคิดรวบยอด/หลักการ

เราสามารถนำคำคล้องจอง 2 คู่ มาเขียนเป็นกลอนสี่ได้
สำนวนไทยเป็น . . . จำนวนมากที่มีลักษณะคล้องจองกัน สามารถนำมา
ต่อกันเป็นกลอนสี่ได้

วิธีอนุมาน (Deductive Method)

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>ทบทวนเนื้อหาเดิมและฝึกเขียนกลอน</p>	<p>1. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องสำนวนไทยบางส่วนที่เป็นลักษณะของกลอนสี่ เช่น โกงามเพราะชน คนงามเพราะแดง ครูชี้ให้นักเรียนเห็นลักษณะสัมผัสในสำนวนไทยดังกล่าว และให้เห็นตัวอย่างของการนำเอาสำนวนไทยมาต่อกันเป็นกลอนสี่ได้ทั้งนี้มุ่งเพียงลักษณะสัมผัสเท่านั้นเช่น</p> <p>คืบที่อยู่ไค คืบใจอยู่ยาก กินอยู่กับปาก อยากรอยู่กับทอง</p> <p>ครูนำบัตรคำที่เขียนสำนวนไทยตัดแยกเป็นชิ้นแจกให้นักเรียนถือมาขึ้นหน้าชั้นให้นักเรียนคนอื่น ๆ อ่านคำเหล่านั้นแล้วพยายามเลือกมาจับคู่กัน และจัดเรียงลำดับกันให้เป็นกลอนสี่ โดยอาศัยความรู้เรื่องสัมผัสในการเลือกคำ เสร็จแล้วให้อ่านสำนวนนั้น ๆ พร้อมกัน ครูสนทนาดังความหมายเล็กน้อย สำนวนไทยที่เรียงเป็นกลอนสี่ได้แก่</p>	<p>1. บัตรคำ เขียนสำนวนไทยตัดแยกเป็นชิ้น เช่น</p> <p>คืบที่ อยู่ไค คืบใจ</p> <p>อยู่ยาก</p>	<p>1. สังเกตการเรียงบัตรคำ</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>รักดีห้ามจ้ว ข้างสารรุเห ความรูทวมหัว เรือลมเมอจอก น้ำรอนปลาเป็น เพื่อนกินทางาย</p> <p>รักช้วห้ามเสา ซาเกาเมียรัก เอาตัวไมรอด คาบอดเมอแก น้ำเย็นปลาตาย เพื่อนตายหายาก</p> <p>2. ครูแจกลูกหินให้นักเรียนคนละ 1 ลูก แล้วให้นักเรียนเขากลุ่มตามลักษณะลูกหินซึ่งมี 4 ลักษณะ ครูแจกแถบกระดาษที่เขียนกถอนสี่ แถบละ 1 วรรคให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันอ่านคำในแถบกระดาษแล้วจัดเรียงกันเป็นกถอนสี่ที่ถูกตองและไคความสมบูรณ วรรคของกถอนเหล่านี้เมอต่อกันแล้วจะกดาวถึงคน สัตว์ สิ่งของและผลไม้อย่างละชนิด เมอคออเรียบร้อยแล้วให้กลุ่มอ่านให้เพื่อนฟังแล้วให้ทายว่าสิ่งที่กถอนสี่บรรยายไว้นั้นหมายถึงอะไร</p>		

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>1. ฉันเป็นของใช้ ถูกทำลายง่าย พริกหอมกระเทียม ไขลวกฉันเสียก่อน</p> <p>2. ฉันยืนขายโยก เปิดทางขาย ปากเป่านกหวีด รดคนทว่าหนา</p> <p>3. ฉันมีสี่ขา เครื่องในหนึ่งเนื้อ ฉันตัวอ้วนใหญ่ กินรำทุกวัน</p>	<p>เก็บไว้ในครัว ตัวฉันสั้นคลอน ต้องเตรียมไวป้อน คอกทำอาหาร</p> <p>มือโยกร่ำราย รดผ่านไปมา ปรี๊ด ปรี๊ด ออย่าซ่า บนถนนปลอดภัย</p> <p>คุณคามากเหลือ รวมทั้งไขมัน อยู่ในเวลานั้น ฉันเชื่ออะไร</p>	

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>4. จันมีหนามแหลม เนื้อในเหลืองล้วน ชิมรสหวานมัน ช่วยบอกหนอยชี่</p> <p>ชั้นแซ่มทุกส่วน สูงงอมหอมดี เมืองจันท์มากมี ฉันทันช่อโต</p> <p>(สุจินต์ ชวนชื่น)</p> <p>3. ให้นักเรียนเข้ากลุ่มเหมือนเดิม ครูแจกบัตรคำสั่งให้ศึกษา และปฏิบัติตามกลุ่มละ 1 บัตร บัตรคำสั่ง ให้นักเรียนคิดถึงของใช้บางอย่างใดอย่างหนึ่ง ในบ้าน แล้วให้ตกลงกันเลือกมา 1 อย่าง ให้ช่วยกันเขียน บรรยายลักษณะและประโยชน์ของสิ่งนั้นเป็นข้อเขียนธรรมดา ให้ครูตรวจแก้ไขเพิ่มเติมก่อน แฉวให้สมาชิกทุกคนช่วยกัน เขียนบรรยายสิ่งของชนิดนั้นเป็นกลอนสี่ที่ถูกต้องตามลักษณะ บังคับจำนวน 2 บท โดยอาศัยเนื้อความจากข้อเขียนที่ เขียนไว้แล้ว</p>	<p>3. บัตรคำสั่ง 4 บัตร</p>	<p>3. สังเกตการทำงานร่วมกัน และตรวจผลงาน</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>4. ครูแสดงภาพและอ่านคำบรรยายภาพเป็นกลอนสี่ ให้ฟัง 5 ชุด ครูให้นักเรียนนำภาพที่ตนชอบมาคนละ 1 ภาพ แล้วให้เขียนบรรยายภาพนั้นเป็นข้อเขียนธรรมดาข้างนอก ก่อน แล้วให้หัดเขียนบรรยายเป็นกลอนสี่ จำนวน 2 บท โดยให้ศึกษภาพบนกระดาษแข็งและเขียนคำบรรยายเป็น กลอนสี่เองได้ภาพควยตนเองเหมือนตัวอย่างที่ครูแสดงให้ดู (ถ้าเวลาไม่พอให้ทำเป็นการบ้าน)</p>	<p>4. ภาพติดบนกระดาษแข็ง เขียนคำบรรยายเป็น กลอนสี่ จำนวน 5 ภาพ</p>	<p>4. ตรวจผลงาน</p>

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีอุปมาน (Inductive Method)

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>ทบทวนเนื้อหาเดิมและฝึกเขียนกลอน</p>	<p>1. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องสำนวนไทยบางสำนวนที่เป็นลักษณะของกลอนสี่ เช่น โกงามเพราะชน คนงามเพราะแดง ครูให้นักเรียนเห็นตัวอย่างของการนำเอาสำนวนไทยมาเรียงต่อกันเป็นกลอนสี่ ทั้งนี้มุ่งเพียงลักษณะสัมผัสเท่านั้น</p> <p> คืบที่<u>อยู่</u>ไค คืบ<u>ใจ</u>อยู่<u>ยาก</u> กิน<u>อยู่</u>กับ<u>ปาก</u> อยาก<u>อยู่</u>กับ<u>ทอง</u></p> <p>ครูให้นักเรียนสังเกตลักษณะสัมผัสในสำนวนไทยดังกล่าว แล้วนำบัตรคำที่เขียนสำนวนไทยตัดแยกเป็นชิ้น แจกให้นักเรียนถือและยืนหน้าชั้น ให้นักเรียนคนอื่น ๆ อ่านคำเหล่านั้น แล้วพยายามเลือกมาจับคู่กัน และจัดเรียงลำดับกันให้เป็นกลอนสี่ โดยอาศัยความรู้เรื่องสัมผัสในการเลือกคำ เสร็จแล้วให้อ่านสำนวนนั้น ๆ พร้อมกัน ครูสนทนาดังความหมายเล็กน้อย สำนวนไทยที่เรียงเป็นกลอนสี่ได้แก่</p>	<p>1. บัตรคำเขียนสำนวนไทย ตัดแยกเป็นชิ้น เช่น คืบที่<u>อยู่</u>ไค คืบ<u>ใจ</u>อยู่<u>ยาก</u></p>	<p>1. สังเกตการเรียงบัตรคำ</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>รักที่ห้ามจ้ว รักชวหามเสา ข้างสารงูเหา ขาเกาเมียรัก ความรู้ทวมหัว เอาตัวไมรอด เรือลมเมือจอก ทาบอดเมือแก น้ำรอนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย เพื่อนกินทางาย เพื่อนตายหาายก</p> <p>2. ครูแจกลูกหินให้นักเรียนคนละ 1 ลูก แล้วให้นักเรียนเขากลุ่มตามลักษณะลูกหินซึ่งมี 4 ลักษณะ ครูแจกแถบกระดาษที่เขียนกลอนสี่ แถบละ 1 วรรค ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันอ่านคำในแถบกระดาษแล้วจัดเรียงเป็นกลอนสี่ที่ถูกต้องและได้ความสมบูรณ์ วรรคของกลอนเหล่านี้เมื่อต่อกันแล้วจะกล่าวถึงคน สัตว์ สิ่งของ และผลไม้อย่างละชนิด เมื่อต่อเรียบร้อยแล้ว ให้กลุ่มอ่านให้เพื่อนฟัง แล้วให้ทายว่าสิ่งที่กลอนสี่บรรยายไว้นั้น หมายถึงอะไร</p>	<p>2. ลูกหิน 4 ลักษณะ</p>	<p>2. สังเกตการเรียงวรรคของกลอน</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>1. ฉันทน์เป็นของใช้ เก็บไว้ในครัว ฯลฯ</p> <p>2. ฉันทน์ย้ายโยก มือโยกรำราย ฯลฯ</p> <p>3. ฉันทน์มีสีชา คุณค่ามากเหลือ ฯลฯ</p> <p>4. ฉันทน์มีหนามแหลม ขึ้นแซมทุกส่วน ฯลฯ (เช่นเดียวกับวิธีอนุมาณ)</p> <p>3. ให้นักเรียนเข้ากลุ่มเหมือนเดิม ครูแจกบัตร คำสั่งให้ศึกษา และปฏิบัติตามกลุ่มละ 1 บัตร บัตรคำสั่ง ให้นักเรียนคิดถึงของใช้ ใดอย่างหนึ่งในบ้าน แล้วให้ตกลงกันเลือกมา 1 อย่าง</p>	<p>3. บัตรคำสั่ง 4 บัตร</p>	<p>3. สังเกตการทำงาน ร่วมกันและตรวจผลงาน</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>ให้ช่วยกันเขียนบรรยายลักษณะและประโยชน์ของสิ่งนั้นเป็น ข้อเขียนธรรมดาให้ครูตรวจแก้ไขเพิ่มเติมก่อน แล้วให้สมาชิก ทุกคน ช่วยกันเขียนบรรยายสิ่งของชนิดนั้นเป็นกลอนสี่ที่ถูกตอง ตามลักษณะบังคับจำนวน 2 บท โดยอาศัยเนื้อความจาก ข้อเขียนที่เขียนไว้แล้ว</p> <p>4. ครูแสดงภาพและอ่านคำบรรยายภาพเป็น กลอนสี่ให้ฟัง 5 ชุด ครูให้นักเรียนนำภาพที่ตนชอบมา คนละ 1 ภาพ แล้วให้เขียนบรรยายภาพนั้นเป็นข้อเขียน ธรรมดาข้างนอกก่อน แล้วให้หัดเขียนบรรยายเป็นกลอนสี่ จำนวน 2 บท โดยให้คิดภาพบนกระดาษแข็งและเขียนคำ บรรยายเป็นกลอนสี่ลงในภาพด้วยตนเองเหมือนตัวอย่างที่ ครูแสดงให้ดู (ถ้าเวลาไม่พอให้ทำเป็นการบ้าน)</p>	<p>4. ภาพทัศนบนกระดาษ แข็งเขียนคำบรรยาย เป็นกลอนสี่ จำนวน 5 ภาพ</p>	<p>4. ตรวจผลงาน</p>

แผนการสอน วิชาภาษาไทย ครั้งที่ 5
เรื่อง ลักษณะบังคับของกลอนแปด
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลา 3 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะบังคับของกลอนแปด ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเรียงข้อความที่ให้มา เป็นกลอนแปดที่ถูกต้องแบบแผน และใส่ใจความสมบูรณ์

ความดีควรยก/หลักการ

กลอนแปดหรือกลอนสุภาพ เป็นกลอนหลักของบรรดากลอนทุกชนิด
ถ้าเข้าใจกลอนสุภาพเป็นอย่างดีแล้วก็จะสามารถเข้าใจกลอนอื่น ๆ ได้โดยง่าย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีอนุมาน (Deductive Method)

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p style="text-align: center;"><u>กลอนแปด</u></p> <p>นับ 2 วรรคเป็น 1 บาท บทหนึ่ง จะคองมีอย่างน้อย 2 บาท ขึ้นคน ควยบาทเอก สลับควยบาทโท และ ตองจบลงควยบาทโทเสมอ <u>แผนผัง</u> กลอนแปด</p> <pre> 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 </pre>	<p>1. ครูคิดแผนภูมิกลอนเพลง เทียบกับกระทาย บนกระดานให้นักเรียน อ่านเนื้อเพลง 2 จบ แล้วให้ฟังเพลง จากเทปบันทึกเสียง ให้นักเรียนร้อง เพลงตาม 2 จบ จากนั้นครูสนทนาถึง เนื้อความในเพลง และให้นักเรียน สังเกตลักษณะของเนื้อเพลง</p>	<p>1. แผนภูมิกลอนเพลง เทียบกับกระทาย 2. เทปเพลงเทียบกับ กระทาย</p>	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>ตัวอย่าง</p> <p>ถึงบางบ่อนย้อนคิดถึงเรื่องเก่า. โบราณเล่าว่าบ่อน- ชอนไม่ได้</p> <p>มันคันขีบคันขีบจับหัวใจ ดงพุดออกบอกไคก็หายคัน รูอะไรนี่อันมันคันปาก ให้นึกอยากพูดก็ทุกสิ่งสรรพ ขยายออกบอกใครไคทุกวัน หายอึดอันคันปากเพราะ- อยากบ่อน</p> <p>กฎ</p> <p>1. ใช้คำวรรคละ ๘ คำสุดท้ายของคำหน้า ทุกวรรค ต้องสัมผัสกับคำที่ 3 หรือคำที่ 5 ของ วรรคหลัง ส่วนสัมผัสใน จะใช้สัมผัสคู่หรือสัมผัส สลับก็ได้</p> <p>2. การบังคับเสียงวรรณยุกต์ท้าววรรคมีดังนี้ คือ วรรคที่ 1 ใช้ไค้ทุกเสียง ยกเว้นเสียงสามัญ</p>	<p>เนื้อเพลง เค้ากับกระทาย</p> <p>เค้าตัวลายเดินย้ายโคลงเคลง กระทายฮัมเพลง- เดินสวนทางมา</p> <p>ให้นึกว่าฉันเจ้าเค้าทองคำ เชื่องซำคังกับปลิง</p> <p>มันจึงเปรยแถมเย้ยทาทาย แข่งความไวกันใหม่เจ้าปลิง เจ้านั้นชักชานาเปื้อนเสียจริง ท้อให้วิ่งไปก่อน</p> <p>เพราะหนงในแก้วเกินไป จึงหลงเอนกายพิงหมายพิกผอน</p> <p>สายลมโชยหวิวไหวไซซอน กระทายเจ้าจึงนอนหลับปุ๋ยเย็นใจ</p> <p>กระทายทนงคุ่มหลงดื่มคน ตันมาจากอาทิตย์ดับไป รับลูกณณณฉั่นคันคนพฤษไพโร แตะซาไปแล้วซี</p> <p>2. ครูคิดแผนผังกลอนแปดบนกระดาน อธิบายถึง แผนผังข้อบังคับของกลอนแปด แล้วยกตัวอย่างกลอนแปด โดยยึดแผนภูมิกลอนแปดอีก 2 บท ชี้ให้เห็นลักษณะแผนผัง</p>	<p>3. แผนผัง กลอนแปด</p>	<p>1. สังเกตการ บอกลักษณะ บังคับ</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
วรรณคดี 2 นิยมใช้เสียงจัตวา วรรณคดี 3 นิยมใช้เสียงสามัญ วรรณคดี 4 นิยมใช้เสียงสามัญ	<p>ขอมังคัมคังกลาว เมื่อนักเรียนเข้าใจแล้วจึงให้กลับไปดูกลอนเพลงเท่าที่กระต่าย ให้นำจำนวนคำ การสัมผัส และเสียงวรรณยุกต์ว่าจะแตกต่างจากกลอนแปดที่ถูกต้องไปบ้างเพราะเป็นเพลง</p> <p>3. ครูใช้ภาพสัตว์เขียนในกระดาษขนาดเล็กเป็นภาพงู แมลงวัน ไก่ วัว แจกให้นักเรียนคนละ 1 ภาพ ให้นักเรียนเขาดูตามภาพนั้น ๆ ครูแจกนิทานออสป ซึ่งแต่งเป็นกลอนแปดจำนวน 4 เรื่อง คือเรื่องชวานากับงูเห่า แมลงวันกับไอน้ำผึ้ง ไก่กับพลอย และเหวดากับคนขับเกวียน แต่ละเรื่องจะมีความยาว 5 บท แต่ละกลุ่มจะได้รับนิทาน 1 เรื่อง นิทานนี้จะเขียนในแถบกระดาษแยกเป็นวรรค ๆ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันอ่านแล้วช่วยกันเรียงคอกให้เป็นเรื่องที่ถูกตอง</p>	<p>4. แผนภูมิเขียนกลอนแปดจำนวน 2 บท (ตัวอย่างกลอนแปดในช่องเนื้อหา)</p> <p>5. ภาพสัตว์เขียนในกระดาษระบายสีให้สวยงาม</p> <p>6. แถบกระดาษเขียนกลอนแปดแยกเป็นวรรค</p>	<p>2. สังเกตการทำงานกลุ่มและตรวจผลงาน</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>ได้ความสมบูรณ์แล้วจึงให้แต่ละกลุ่มอ่านกลอนแปดนั้นให้เพื่อนฟัง แล้วช่วยกันคิดคำสอนที่ได้จากเรื่องนั้น (กลอนนิทานเขียนไว้ ตอนท้ายแผนการสอนวิธีอุปมา)</p> <p>4. ครูแจกเอกสาร คำสรุปลักษณะบังคับของกลอนแปดให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน แล้วช่วยกันชี้คําสำคัญในกลอนนี้</p> <p>จากตัวอย่างกลอนแปดนี้มีความหมาย เห็นง่ายย้งหนึ่งบทปรากฏเด่น มีสองบาทหรือคํ่ากลอนไม่ซ่อนเร้น <u>สองวรรค</u> เป็นหนึ่งคํ่ากลอนทวนสนมมาแปดคํ่า เป็นหนึ่งวรรคหลักสังเกต แคเขียนเจ็ดหรือเก้าได้ไม่กังขา</p> <p><u>สัมผัสนอก</u> เคนชัดถนัดตา คามคำราชน้หลักขณประจักษ์จันต์</p> <p><u>สัมผัสใน</u> อย่างทานภูมีอยู่มาก บางครั้งยากหาไม่ได้คงวิต</p> <p>อาจจะไค้ไม่บังคับตั้งเคยชิน เพียงแต่รับคํ่าจากใจให้พริ้งพราย</p> <p>หากสงสัยคุณแผนผังข้อมบังคับ จะช่วยจับความคิดให้เข้าใจง่าย</p>	<p>7. เอกสารคำกลอนสรุปลักษณะบังคับของกลอนแปด</p>	

๕ เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>เสียงวรรณยุกต์ก็ควรจำคำลงท้าย อย่าให้กลายเป็นไปไม่งามตา <u>วรรณคดี</u> คำสุดท้ายใดทุกเสียง แต่"สามัญ"นั้นเสียงเสียดีกว่า ท้าย<u>วรรณกรรม</u>ส่วนใหญ่ใช้"จัตวา" "ตรี" "สามัญ"นั้นหนอยาไปใช้ <u>วรรณกรรม</u>รองลงใช้"สามัญ"นั้นเหมาะนัก แต่"จัตวา"จำเป็นหลักใช้ไม่ได้ ลงเสียง"ตรี"ก็ยังมีเป็นไร หากสงสัยลองเปล่งเสียงเทียบเคียงดู (คัดจากวิทยานิพนธ์ของ นราวัลย์ พูนพิพัฒน์)</p> <p>5. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด 12 ข้อ</p>	<p>7. แบบฝึกหัด 12 ข้อ</p>	<p>3. ตรวจแบบฝึกหัด</p>

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีอุปมาน (Inductive Method)

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>เช่นเดียวกับวิธีอุปมาน</p>	<p>1. ครูคิดแผนภูมิเพลงเกี่ยวกับกระต่ายบนกระดานให้นักเรียนอ่านเนื้อเพลง 1 จบ แล้วให้ฟังเพลงจากเทปบันทึกเสียง ให้นักเรียนร้องเพลงตาม 2 จบ จากนั้นครูสนทนาลงถึงเนื้อความในเพลง และให้นักเรียนสังเกตลักษณะของเนื้อเพลง</p> <p>เนื้อเพลง เกี่ยวกับกระต่าย</p> <p>เท้าตัวลายเดินย้ายโคลงเคลง กระต่ายฮัมเพลงเดินสวนทางมา</p> <p>าลา</p> <p>2. ครูยกตัวอย่างกลอนแปดบนกระดานดังนี้</p> <p>ถึงบางบอนข่อยคิดถึงเรื่องเก่า โบราณเล่าว่าบอน- ชอนไม้ไค</p> <p>มันคันยิบคันยิบจับหัวใจ ถ้าพุดออกบอกได้ก็หายคัน รูอะไรนั่งอันมันคันปาก ให้นักอยากพุดยั้งทุกสิ่งสรรพ</p> <p>ขยายออกบอกใครใครได้ทุกวัน หายอ้ออันคันปากเพราะอยากบอน</p>	<p>2. แผนผังกลอนแปด</p> <p>3. แผนภูมิกลอนตัวอย่าง</p> <p>4. ภาพสัตว์ เขียนในกระดานระบายสีให้สวยงาม</p>	<p>1. สังเกตการบอกลักษณะบังคับของกลอนแปด</p>

เนื้อ	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>ครูใช้ภาพสัตว์ 4 ชนิดคือ งู แมลงวัน ไก่ วัว แจกนักเรียนคนละ 1 ภาพ ให้นักเรียนเข้ากลุ่มตามภาพสัตว์ที่ได้รับ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสังเกตส่วนประกอบลักษณะบังคับและการสัมผัสของกลอนแปดจากแผนภูมิกลอนตัวอย่าง แล้วให้ส่งตัวแทนมาอธิบายหน้าชั้นเรียน จากนั้นครูคิดแผนผังกลอน ผังกลอน 8 ที่ถูกต้องสมบูรณ์ให้นักเรียนดูเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง แล้วจึงให้นักเรียนกลับไปดูกลอนเพลงเต่ากับกระต่าย เพื่อนับจำนวนคำ คู่สัมผัสและเสียงวรรณยุกต์ว่าแตกต่างจากกลอนแปดที่ถูกต้องไปอย่างไร เพราะเป็นเพลง</p> <p>3. ครูให้นักเรียนเข้ากลุ่มอย่างเดิม ครูแจกนิทานอีสป ซึ่งแต่งเป็นกลอนแปด ความยาวเรื่องละ 5 บท ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มโดยกลุ่มที่ใครปฎิบัติได้เรื่องชวานากับงูเห่า กลุ่มที่ใครรูปแมลงวัน ได้เรื่องแมลงวันกับไถน้ำผึ้ง</p>	<p>5. นิทานอีสปเขียนในแถบกระดาษแยกเป็นวรรค</p>	<p>2. สังเกตการทำงานกลุ่มและตรวจผลงาน</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>กลุ่มไก่อะไค่ เรื่องไก่อับพลอย กลุ่มวัวจะไค่เรื่อง เทวดากับคนขับเกวียน แต่ละกลุ่มจะไค่รับนิทานซึ่งเขียนโนแถบกระดาษแยกเป็นวรรค ๆ ครูให้นักเรียนแข่งขันกันอ่าน แล้วช่วยกันเรียงต่อกัให้เป็นเรื่องที่ถูกตองไค่ความสมบูรณ์ แล้วจึงให้แต่ละกลุ่มอ่านกลอนแปดนั้นให้เพื่อนฟัง แล้วช่วยกันคิดคำสอนที่ไค่จากเรื่องนั้น</p> <p>4. ครูแจกเอกสาร คำสรุปลักษณะบังคับของกลอนแปดให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน แล้วช่วยกันชี้ค้เส้นไค่คำสำคัญในกลอนนั้น</p> <p>จากตัวอย่างกลอนแปดนี้มีความหมาย เห็นง่าย ๆ <u>หนึ่งบทปรากฏเคน</u> <u>าลา</u></p>	<p>6. เอกสารคำกลอนสรุปลักษณะบังคับของกลอนแปด</p>	

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>กลอนแปด นิทานอีสป</p> <p>1. เรื่องชวานากับงูเห่า</p> <p>วันหนึ่งในเหมันต์ตะวันรุ่ง งูเห่านอนตัวแข็งควยความเย็น ชวานานึกสมเพชในดวงจิต จึงจับอุ้มขึ้นในอ้อมอกตน ไม่ชานักงูกระดิกตัวไค้คี้ สัญชาติงูเห่าพ่อแม่แซ่เขื่อน เป็นแผลลึกพิษร้ายแสนซึมซาบ ก่อนจะซาคใจคายว้ายชีวี "ทำคุณแก่สัตว์ร้ายให้โทษแน่ นิทานว่าวิสัยพาดเหมือนมลทิน</p>	<p>ชวานามุงทองนาตาแลเห็น ทำให้เป็นเหน็บชาทั่วตัวตน ช่วยชีวีคงไว้คงไค้ผล ไอตัวคนอบอุณกระตุนเคื้อน ทั่วอินทรีย์แข็งแรงคงเคิมเหมือน แล้วกคเพื่อนชวานาผูอารี โลหิตอาบลมหายใจตายเป็นผู้ ผู้ใจดีรองวาแก่ฟ้าดิน ดังนี้แลตัวข้าจึงคับคั้น" ยอมไม่ยินดีรู้คุณผู้ใด</p>	

ศูนย์บริการสุขภาพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>2. เรื่อง แม่ลงวันกับไหนดั่ง</p> <p>หญิงคนหนึ่งทำไหนดั่งตก ทว่าเพื่อนเรือนเพื่อนหมกสลัดใจ คางพากันมาเกาะกินไหนดั่ง คิดเกราะกรังกระพือปีกไม่ออกพลัน หลงไหนดั่งจึงโกลตายอยู่รายเรียง ว่า"พวกเราเสียชีวิตเพราะพันพัว เห็นแก่กินให้อร่อยพลอยมวดยมอด" ในความสุขเกินไปเมื่อภัยมา</p> <p>3. เรื่อง ไก่กับพลอย</p> <p>ไก่แจ้ชอบตัวหนึ่งจิตพิงหมาย ขณะคุยเข้ามาไม่ชานาน หวังงามคิมคามหาศาล</p>	<p>เรียกราคสกปรกเลอะเทอะนองไหล กลืนหอมโกลรูถึงแมลงวัน ความเหนียวตริ้งปีกขาเข้าไว้มัน ตัวของมันคลุกเคล้าควยเมามัว มันส่งเสียงรongsongคังไปทั่ว หลงลิ้มตัวมัวเมาเซลาปัญญา นินทานถอคว่าหลงไหลในทรธา ยอมจักพาทุกขทวมทับทวี</p> <p>ปองจะได้แสวงหาแคอาหาร ก็พบพานเมล็ดพลอยให้เหนื่อยใจ จึงกล่าวขานเปรยเปรียบเทียบข้อไข</p>	

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>"ถ้าเจ้าของมาพบคงเอาไป แลกกับขาเจ้าไรประโยชน์แท้ สักเมล็ดก็ไม่ได้แม่หากมี" นิทานนำทางแจ่มแสงซึ่ง เฉพาะผู้รู้จักจะไขมัน</p> <p>ตั้งไว้ในหัวแหวนแสนจะดี สู่เพียงแค่ว่าสาวสวยสาวสารศรี จึงค่อยเข้าไปที่แปลงอันพลัน ว่าของก็มีประโยชน์ใหญ่หนัก ฝึกจากนั้นก็โรยคานาเสียคาย</p> <p>4. เรื่องเหวดคาลัยคนขับเกวียน ชายผู้หนึ่งขับเกวียนไปในป่า ล้อเกวียนพาดกหลุมลึกเหลือหลาย สูดกำลังลากเข็นของแรงควาย ตะวันช้ายกแล้วจะค่ำอยู่กลางทาง จึงบนบานเหวดคาลัยมาช่วย เจ้าป่าช่วยเวลามากดาวอาจ ว่า"ยืนอยู่โยโยไม่หาทาง บ่าแบกข้างลูกตลอดแล้วเขียนควาย เมื่อควายเค้นล่อจะหลุดจากหลุมลึก จงรู้สึกช่วยคนเรงชวนช่วย การสิ่งใดเพียงแต่รองไว้วาย ไม่นั่นไถลเองดูกำลังคน ใครจะมีแกลใจช่วยเจ้าเล่า" นิทานเราใจให้คิดพิจารณา สอนไว้ว่าคนหมายพึ่งกายคน คึกว่าคนที่หวังพึ่งเขาร่ำไป</p> <p>(คัดลอกและดัดแปลงของ ฉดอง ศุภการ)</p>		

แบบฝึกหัดที่ 4 เรื่องลักษณะบังคับของกลอน 8

ชื่อ ชั้น ป.6/1 เลขที่

1. ให้นักเรียนเขียนแผนผังของกลอน 8 และโยงเส้นแสดงการสัมผัสให้ถูกต้อง2. ให้นักเรียนเขียนกลอน 8 ที่ชอบหรือเคยเรียนมา จำนวน 2 บท3. ถอดคำที่ได้ร่ายกรอง หรือเรียบเรียงขึ้น โดยมีข้อบังคับ จำกัดคำและวรรคตอน ให้รับสัมผัสกันไพเราะ ตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ในฉันทลักษณ์ เรียกว่า คำประพันธ์ ตัวอย่าง เช่น

"น้ำค้างพรหมลม เรื่อยเฉียขเฉียขนิว	ใบโพลิวเพลงพลิกกริกกริกไหว
บางรวงหล่นว่นว่นร้อนโรโร	ด้วยแสงไฟรางรางสว่างตา"

(จากนิราศวัดเจ้าฟ้า-สุนทรภู่)

ให้นักเรียนสังเกตว่า ข้อไหนมีลักษณะดังกล่า

ก. ทามกลางสายลมและแสงแดด	เจ้ายีนอย้อย่างท่าทวย
โอนอ่อนอ่อนตามในบางคราว	ไผ่เอยเจ้าสู่โลกอย่างไม่ท้อ

- ข. ผ่านไปแล้วสายน้ำผ่านไปไม่ไหลกลับ ผ่านเลยดับสว่างไปไม่เคยคิดคืนหลัง
ชีวิตเราก็เหมือนสายน้ำที่ไหลหลัง ไม่มีหวังย้อนคืนเลย
- ค. ถ้าน้ำใจไหลจบลงลบหล่า ไม่ต้องหาสุขใจเกินใฝ่ฝัน
แม้นองคอยเอื้อแผ่เผื่อปัน สิ่งน้อยนลนหลากหลายมากมาย
- ง. นี่ไม่ใช่ความนึ่คในเวลากลางคืน อันเข้มแข็งไม่เข้ลและอันทำให้คาบอด
แต่เป็นฝันที่พิทกามเทพ อันออกเดินทางในเวลาพลบค่ำไค้คุยขึ้น

4. คำประพันธ์ที่ ๓ ต้องประกอบด้วยลักษณะ 3 ประการคือ มีข้อความดี มีสัมผัสดีและ
แต่งถูกต้องตามลักษณะบังคับ จึงเลือกข้อที่มีคุณสมบัติดังกล่าว

- ก. พระจันทร์คือดอกบัวที่ราตรีถือเล่น ไค้ไฉลขึ้น
พลงทำแผนดินพร้อมทั้ง เขาหลวงทั้งหลาย ชาวควยแสงสว่าง
- ข. ชีวิตเป็นเขนแก้วแวววิสุทธิ คิมคำคัจจกนแดนอันแสนหวาน
อยากมีชีวิตอยู่อย่างนานแสนนาน เป็นสายใจในความสัมพันธ์
- ค. สายธารซังพ้งทำนบเคารพรัก ลมหาญหักพิศสัมพันธ์จนฉนหนี
เค้ราแสนเค้ราฤคิ ปลอยให้ไฟความเค้ยคคุใหม่ทรวง
- ง. แม้ไมตรีมีอาบอยู่ทราบไทน เพียงสายใยโยงรักไม่หักหาย
เป็นโงทองป้องกันอันตราย เป็นสื่อสายสัมพันธ์อันยั่งยืน

5. เมื่อเราอ่านบทร้อยกรอง เราจะเห็นลักษณะที่เด่นและแตกต่างไปจากร้อยแก้ว
คือมีเสียงคล้องจองกันพ้งรันทุ คำที่มีเสียงคล้องจอง เรียกว่ามีเสียงสัมผัสกัน
คำที่มีเสียงคล้องจองกัน เพราะใช้สระเสียงเค้ยวกัน เรียกว่า สัมผัสสระ
เช่น คีรี-พี ชู-คู

ต่อไปนข้อไหนที่มีสัมผัสสระ

- ก. ไขบุปผาจะมีแก่กุหลาย
- ข. ซอรักันมอบให้ควยความซื่อ
- ค. กุหลาบแดงแผงรักจำหลักแนบ
- ง. เสียงไค้ควาญเพลงป่าอย่างแผ้วเบา

6. นอกจากลักษณะข้อ 5 แล้ว คำที่คล้องจองกันด้วยเสียงสระ และตัวสะกด
มาตราเดียวกัน ก็นับเป็น สัมผัสสระ อีกลักษณะหนึ่ง เช่น กิจ - สิทธิ
ปลง - พงศ

จงสังเกตว่าข้อไหนมีสัมผัสลักษณะนี้

- ก. อยากให้ดาวพร่างแสง ชนแข่ง โสเม
- ข. ปลอมประโลมฤดีที่เห็บทนาย
- ค. หวังพอน้ำที่ไหลบาง ไหมคาว
- ง. แสงพร่างพร่างปรานีต่อชีวิต

7. สัมผัสสระ เป็นสัมผัสที่นิยมใช้ เป็นสัมผัสใน คือเป็นสัมผัสที่อยู่ในวรรคเดียวกัน
สัมผัสใน จะช่วยให้กลอนมีความไพเราะและงดงามยิ่งขึ้น

จงสังเกตว่า ข้อใดมีสัมผัสใน เป็นสัมผัสสระ

- ก. โลกบรรเลงเพลงลาพาหวานไหว
- ข. มวลมาดัยหมศุคันขั้วที่หวานหอม
- ค. ฟ่ำคร่ำครวญเพลงเสราให้ตรมครอม
- ง. เกื่อนจะออมแสงพร่างดับแล้วเคื่อน

8. คำที่มีพยัญชนะตัวเดียวกันหรือเสียงเดียวกัน เรียกว่า สัมผัสอักษร เช่น
หาง-เหิน-เห็น, จันทร-จิต-จำ-ใจ, ชิ่ง-ทรวง-สุข-โศก

จงเลือกข้อที่มีสัมผัสอักษร พยัญชนะต้นเป็นตัวเดียวกัน

- ก. จะคืนหลังยังถิ่นขมิ้นเอย
- ข. ที่ไหนเลยเจ้าของ เขาของหวง
- ค. เมื่อเจ้าดับไกลตาฝ้ายปรวง
- ง. ก็เลิกห่วงเจ้าสิ้นขมิ้นเอย

จงเลือกข้อที่มีสัมผัสอักษร พยัญชนะต้นเสียงเดียวกัน

- ก. จะวันนวันไหนไม่มีแล้ว
- ข. ที่เห็นแว่วว่าหมองฉันร้องไห้
- ค. จะยัมหยันวันเก่าเคยเซลาไป
- ง. ยัมรับชัยกรังนี้เพื่อชีวิต

9. จงเลือกคำเติมลงในช่องว่างให้เหมาะสม

- ก. ได้ยินไหมใจเต้นด้วยสุข (มี เป็น แสน ความ)
- ข. แม่นโลกแต่สินิด (จะยังมี นั้นยังมี มวลล้วนมี มีแต่งแถม)
- ค. ดวงใจเศร้าเหงาหงอยคอยรักษา สมานยาน้ำใจ.....ไวหาย(คง รง
ทอง แคล้ว)
- ง. พ่อแม่มกกลมกลนอย (กกถนอม กกกอก กอกถนอม โอบอ้อม)
- จ. แม่โลกมีสีค่า (โพรวะ). ซ้ำชอก (จน ค้วย ราว เมื่อ)
- ฉ. รอมตคามมาเตือนเพื่อนช่วยซัก..... หลุดจากห้วงแห
ดับไฟร้อนฟอนกายเหือดหาย.....ซุบซิป.....ແหลกดับให้.....กิน
(เปลว ญุก เหลว มนุษย์ กลับ ลวง)

10. จงเลือกข้อที่ขาดสัมผัสบังคับ

"ใครจะเห็นเห็นไรตามใจเขา ชีวิตเราใครเล่าเป็นเจ้าของ
ชีวิตเราเราอยู่เป็นคู่ครอง และแน่นอนเราลิขิตชีวิตเรา"

- ก. วรรคสี่บ ข. วรรครับ ค. วรรครอง ง. วรรคส่ง

11. สัมผัสในวรรค (วรรคที่ 1 กับวรรคที่ 3)

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ คีนันจันทร์ บรรเลง ○ ○ ○ คีนันจันทร์บรรเลง ขนเพลงรัก ค่ายเกษะ พระ ○ ฝากรอยยิ้มพิมพ์ใจมอบให้มิตร	
---	--

12. ลองเลือกเฉพาะส่วนที่ต้องการ เขียนลงในตารางที่เว้นไว้

อุปสรรค สู่ไปเกิด เหมือนไตตอ อย้ายอมให้ ดวงตาฉาย หนักหนา
ทองสุด อย่างท่าทวย อยู่ทั้งนั้น

		จงอย่าทอ
		ถึงจุดหมาย
	เข็ดหนา	
	แหวห้วง	

บรรดา ชาวประชา จงรัก ชั่วฉันทร์ เมตตา ร่มเย็น ต่อไพร่ฟ้า
ปวงข้าบาท เป็นสุข บารมี เป็นดวงใจ ทุกถ้วนหน้า อุ่นเกล้า

เป็นเมืองขวัญ		
ไทยทั้งชาติ		
ซึ่งพระองค์		
เป็นค้ำชูหยาด		

(คัดจากแบบฝึกการเขียนกลอนของ อาจารย์วันเนา ภูเค็น)

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน วิชาภาษาไทย ครั้งที่ 6

เรื่อง ลักษณะบังคับของกลอนแปด (ทบทวนและฝึกเขียนกลอน)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลา 3 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะบังคับของกลอนแปดได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถอ่านกลอนแปดได้ถูกต้อง ตามวิธีการอ่าน
3. นักเรียนสามารถเขียนกลอนแปดได้ถูกต้องลักษณะบังคับและได้ใจความดี

ความคิดรวบยอด/หลักการ

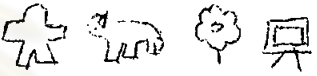
กลอนแปด เป็นกลอนพื้นฐานที่นิยมแต่งกันมากในสมัยก่อน และปัจจุบัน
วรรณคดีไทยเป็นจำนวนมากที่แต่งด้วยกลอนแปด

การอ่านกลอนแปด ที่มีจำนวนคำในวรรคไม่เท่ากันจะแตกต่างกันไป
การแบ่งคำอ่านให้ถูกต้องจะทำให้เกิดความไพเราะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีอนุมาน (Deductive Method)

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p><u>หลักนิยามในการแต่งกลอน</u></p> <p>1. คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 วรรคที่ 2 หรือวรรคที่ 3 ไม่ควรใช้คำที่มีเสียงเหมือนกันหรือคำที่สะกดในมาตราเดียวกัน เช่น เห็นนกน้อยแบบคู่คี่คั้ง<u>นอง</u> มันจับจอมองตรงสงเสียด<u>รอง</u></p> <p>2. คำที่รับสัมผัสในวรรคที่ 2 และวรรคที่ 4 ควรให้ตำแหน่งสัมผัสกตกที่พยางค์สุดท้ายของคำ</p> <p>3. คำสุดท้ายของแต่ละวรรค ควรใช้คำเต็ม ไม่ควรใช้ครึ่งคำเช่น อันด้อยคำของท่านนั้นเป็น<u>สา</u> <u>มาน</u>ว่าจาฟังไม่ไม่เกิด<u>ทร</u></p>	<p>1. ครูคิดแผนภูมิสรุปกลอนแปดที่เรียนไปแล้วให้นักเรียนอ่านกลอนนั้นแล้วสนทนาซักถามถึงลักษณะบังคับของกลอนแปดที่ได้เรียนไป</p> <p>2. ครูบอกวิธีการอ่านกลอน 8 รวมทั้งกลอน 6 กลอน 7 และกลอน 9 แล้วครูจึงเปิดเทปการอ่านให้นักเรียนฟัง ซึ่งเป็นการอ่านทำนองเสนาะ และอ่านเพลงยาว ส่วนการอ่านแบบธรรมคานั้น ครูแจกเอกสารพิมพ์กลอน 8 จำนวน 13 บท ครูอ่านให้ฟังเป็นตัวอย่าง แล้วนักเรียนจึงฝึกอ่าน</p>	<p>1. แผนภูมิสรุปกลอนแปด</p> <p>2. เทปการอ่าน</p> <p>3. เอกสารพิมพ์กลอนแปด จำนวน 13 บท</p>	<p>1. สังเกตการบอกลักษณะบังคับของกลอนแปด</p> <p>2. สังเกตการอ่านกลอน</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>4. ไม่ควรใช้ภาษาอันที่ยังมิได้รับรองในการเขียนกลอน เช่น โอมายเคียรคำดิ่งมิ่งสมร</p> <p>5. ไม่ควรใช้ถ้อยคำที่ตลกคะนอง หยาบโลน เช่น มองเพ่งจำบะ ยกลอ แหงแก</p> <p>6. ไม่มีการใช้ไม้มกในการเขียนกลอน</p> <p>การอ่านกลอน (กลอน 6 กลอน 7 กลอน 8 กลอน 9) มี 3 ชนิด คือ</p> <p>1. อ่านทำนองสามัญ คือ อ่านเสียงปรกติ แต่มีจังหวะตอน</p>	<p>3. ครูแจกภาพสัญลักษณ์ที่หมายถึงคน สัตว์ ดอกไม้ สิ่งของ ให้นักเรียนคนละ 1 ภาพ ให้นักเรียนเข้ากลุ่มตามลักษณะภาพนั้น ๆ ครูแจกภาพเด็กเล็ก ภาพดอกกุหลาบ ภาพช้างและภาพโทรทัศน์ให้กลุ่มตามลักษณะภาพที่ได้รับ แล้วให้นักเรียนช่วยกันเขียนบรรยายภาพเป็นข้อเขียนธรรมดาส่งครูก่อน ครูจะเป็นผู้ตรวจรายละเอียดและความเหมาะสมของข้อความนั้น</p> <p>หลังจากนั้นให้กลุ่มช่วยกันคิดคิดแปลงข้อความให้เป็นกลอนแปดที่ถูกลักษณะบังคับ และได้ใจความกลุ่มละ 2 บท</p> <p>4. เมื่อกลุ่มทำงานเสร็จ ครูแจกสี่เหลี่ยมและกระดาษแผ่นใหญ่ให้นักเรียนเขียนผลงาน</p>	<p>4. กระดาษตัดเป็นรูป</p> <p>5. ภาพขนาดใหญ่สำหรับเขียนบรรยาย</p> <p>6. กระดาษสี่เหลี่ยม</p>	<p>3. ตรวจผลงาน</p> <p>4. ตรวจผลงานกลุ่ม</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>มีเน้นสัมผัส และเอนเสียงบ้างเล็กน้อย ในกลอนแปดนั้นจะอ่านเว้นจังหวะ 3-2-3 คือทอดเสียงลงตรงคำที่ 3,5 และ 8 ของทุกวรรค</p> <p>2. อ่านทำนองเสนาะ คืออ่านมีจังหวะ วรรคตอนตามแผน แคมีสำเนียงสูง คำ หนัก เบา ยาว สั้น ผวนเสียงขึ้นลง ทำให้เกิด ความไพเราะ</p> <p>3. อ่านทำนองเพลงยาว คืออ่าน อย่างทำนองเสนาะนั้นเอง แต่ในบทหนึ่งๆ ให้อ่าน 2 วรรคแรก เสียงสูง ส่วนอีก 2 วรรคหลังให้อ่านเสียงต่ำ คำกลอนจะ ยาวเท่าไรก็ตาม ให้อ่านเสียงสูงต่ำสลับ ไปเช่นนี้</p>	<p>ของกลุ่มไปติดที่กระดาน ครูและนักเรียนคนอื่นๆ จะช่วยกันอ่านและวิจารณ์ที่ชม แกไขผลงานนั้น จนเป็นที่พอใจ ผลงานของกลุ่ม จะมอบให้ นักเรียนเขียนให้สวยงามติดแสดงไว้ที่บอร์ด หน้าชั้นเรียน</p> <p>5. ครูให้นักเรียนแต่ละคน เขียนคำ อวยพรปีใหม่เป็นกลอนแปด อวยพรให้เพื่อน ครู พ่อแม่ ให้เลือกเขียนตามใจชอบคนละ 2 บท</p>		<p>5. ตรวจผลงาน</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>กลอนหก แบ่งวรรคในการอ่านเป็น 2-2-2</p> <p>กลอนเจ็ด แบ่งวรรคในการอ่านได้</p> <p>3 ลักษณะ คือ</p> <p>3-2-2</p> <p>2-2-3</p> <p>2-3-2</p> <p>กลอนเก้า แบ่งวรรคในการอ่านเป็น</p> <p>3-3-3</p>			

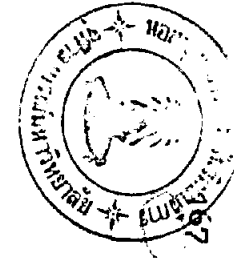
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีอุปมาน (Inductive Method)

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>เหมือนวิธีอุปมาน</p>	<p>1. ครูคิดแผนภูมิสรุปกลอนแปดที่เรียนไปแล้วให้นักเรียนอ่านกลอนนั้น แล้วสนทนาซักถามถึงลักษณะบังคับของกลอนแปดที่ได้เรียนไป</p> <p>2. ครูเปิดเทปการอ่านกลอนแปดแบบทำนองเสนาะและแบบเพลงยาวให้นักเรียนฟังเล็กน้อย สำหรับการอ่านแบบธรรมดา นั้น ครูอ่านให้นักเรียนฟัง ให้สังเกตการแบ่งคำในวรรค แล้วจึงแจกกลอนแปดจำนวน 13 บทให้นักเรียนหัดอ่านตามที่สังเกตได้</p> <p>3. ครูแจกภาพสัญลักษณ์ที่หมายถึงคน สัตว์ ดอกไม้ สิ่งของ ให้นักเรียนคนละ 1 ภาพ ให้นักเรียนเข้ากลุ่มตามลักษณะภาพนั้น ๆ ครูแจกภาพเด็กเล็ก ภาพดอกกุหลาบ ภาพช้าง และภาพโทรทัศน์ ให้กลุ่มตามลักษณะภาพที่ได้รับ แล้วให้นักเรียนช่วยกันเขียนบรรยายภาพเป็นข้อเขียนธรรมดา</p>	<p>1. แผนภูมิสรุปกลอน</p> <p>2. เทปการอ่าน</p> <p>3. เอกสารพิมพ์กลอนแปด จำนวน 13 บท</p> <p>4. กระดาษตัดเป็นรูป</p> <p>5. ภาพขนาดใหญ่สำหรับเขียนบรรยาย</p>	<p>1. สังเกตการบอกลักษณะบังคับของกลอนแปด</p> <p>2. สังเกตการอ่านกลอน</p> <p>3. ทราบผลงาน</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>ส่งครูก่อน ครูจะเป็นผู้ตรวจรายละเอียดและความเหมาะสมของขอความนั้น หลังจากนั้นให้กลุ่มช่วยกันคิดค้นแก้ไขขอความให้เป็นกลอนแปด ที่ถูกลักษณะบังคับและไต่ใจความ</p> <p>กลุ่มละ 2 บท</p> <p>4. เมื่อกลุ่มทำงานเสร็จ ครูแจกสี่เหลี่ยมและกระดาษแผ่นใหญ่ ให้นักเรียนเขียนผลงานของกลุ่มไปติดที่กระดาน ครูและนักเรียนคนอื่น ๆ จะช่วยกันอ่านและวิจารณ์กลุ่มแก้ไขผลงานนั้นจนเป็นที่พอใจ ผลงานของกลุ่มจะมอบให้นักเรียนเขียนให้สวยงาม ติดแสดงไว้ที่บอร์ดหน้าชั้นเรียน</p> <p>5. ครูให้นักเรียนแต่ละคน เขียนคำอวยพรปีใหม่เป็นกลอนแปด อวยพรให้เพื่อน ครู พ่อแม่ ให้เลือกเขียนตามใจชอบคนละ 2 บท</p>	<p>6. กระดาษ สี่เหลี่ยม</p>	<p>4. ตรวจผลงานกลุ่ม</p> <p>5. ตรวจผลงาน</p>

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>กลอน 8 ฝึกการอ่าน ยังมีแม่ชีคนหนึ่ง หมั้นทำบุญทานมงคล สั่งสอนให้คนทำดี ให้คนอื่นเป็นสุขมีสัจจัง คนทั้งหลายนับถือแม่ชี แต่มีนักเลง เหลาอยู่อีกคน วันหนึ่งจึงแกงปลาไหล เอาสลอกโรยบนเป็นกลการ บังเอิญแม่ชีฉันเพลแล้ว เอาไว้มือหลังตั้งใจดี ครั้นรุ่งเช้าแม่ชีมีน้ำใจ เข้านั้นพระทานรับรอน ทานจึงเก็บแกงเขาคู หิวข้าวอ่อนระโหยโรยแรง</p>	<p>ชาบซึ่งในคานการกุศล ทองบนคำว่า "ทุกขโต ทุกขตานัง" เมตตปราณีมีใจหวัง อย่าตั้งใจให้เขาเป็นทุกข์ทน เชื่อฟังทำดีก็มีผล คิดกลลวงดีด้วยใจพาล จะนำไปถวายชื้อด้วยเหี้ยมหาญ นำไปถวายทานเพลพอดี เก็บแกงใส่ชามแก้วขมขมิ แล้วแม่ชีอวยชัยให้พร ยกแกงไปถวายพระไม่ยั้งนอน ฉันเขาเสร็จก่อนได้รับแกง สายหนอบลูกศิษย์รุมหาหน้าแห่ง เห็นแกงของหลวงพอจึงขอกิน</p>		

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>หลวงพ่อบ้างเอ็งทักก็เกิด ไม่ทันไรทองใสเหมือนจะบิน วังโรคล้มบ้านเรียกขานพอ หมอลำเจ้าไปกินอะไร</p> <p>ครั้นหลวงพ่อรูชาวลูกศิษย์ป่วย พอเด็กจึงถามไถ่ความซัด จึงสำนึกบาปบุญคุณแท้ ทุกคนน้อมกลับคืนมา</p> <p>พอเด็กก็คือชายนักเลงเหล่า ลูกของตนจึงต้องทุกข์ทรมาน อย่าคิดทำให้ใครเป็นทุกข์ ในโลกนี้ยอมมีเวรกรรม</p> <p>(กุลทรัพย์ รุ่งฤดี)</p>	<p>ลูกศิษย์เปิดเอาแกงมากินสิ้น ทองรวงทองรินจะสิ้นใจ พอรับคามาหมอลำตรวจให้ เด็กคอบกินแกงปลาไหล- มาจากวัด</p> <p>รับช่วยดูแลแกงของซัด ว่าแกงนั้นแม่ซัดควายมา หวังให้ทุกข์แก่ผู้อนา เหมือนภานิชคดลาวไว้แต่โบราณ มุ่งร้ายซัดเขาควยเทียมหาญ นิทานเรื่องนี้หนูควรจำ คิดให้เขาเป็นสุขยอมงามข้า หมั่นทำแต่ดีมีสุขเอย</p>	

แผนการสอน วิชาภาษาไทย ครั้งที่ 7
เรื่อง ลักษณะบังคับของกาพย์ยานี 11
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลา 3 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกแผนผัง และลักษณะบังคับของกาพย์ยานี 11 ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถ เรียงวรรคของคำให้เป็นกาพย์ยานี 11 ที่ถูกต้อง ได้ความสมบูรณ์
3. เมื่อให้กาพย์ยานี 11 มาบางส่วน นักเรียนสามารถเลือกคำอื่น ๆ ที่ให้มาเติมเป็นกาพย์ยานี 11 ที่สมบูรณ์ได้

ความคิกรวบยอด/หลักการ

กาพย์ยานี 11 มีลักษณะแตกต่างจากกลอนในเรื่องจำนวนคำในวรรคเท่านั้น ส่วนอื่น ๆ นอกจากนั้นมีลักษณะเหมือนกลอน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีอุปมาน (Deductive Method)

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>กาพย์ยานี 11 เป็นคำประพันธ์ชนิดหนึ่ง ซึ่งมีการกำหนดคณะ พยางค์ คล้ายฉันท และนิยมสัมผัสคล้ายกลอน</p> <p>แผนผัง</p> <pre> 0 </pre> <p>กฎ</p> <ol style="list-style-type: none"> วรรคหน้ามี 5 คำ วรรคหลังมี 6 คำ รวม 2 วรรคเป็น 1 บาท นับ 2 บาทเป็น 1 บท แต่งอย่างน้อยต้อง 	<p>1. ครูคิดแผนภูมิเนื้อเพลงบนกระดานดังนี้</p> <p>เรื่อยเรื่อยมาเรื่อยเรียง นกบินเจียงไปทิ้งหมู</p> <p>ควักเคียวมาไรคู เหมือนที่อยู่เพียงเอภา</p> <p>รำรำใจรอนรอน อกสะท้อนออระอา</p> <p>ดวงใจโยหน้า โทแก้วคามาทางเมิน</p> <p>รู้ใหม่ใครซ้ำเท่า เหมือนพี่เศราเจ้าทางเหิน</p> <p>ไรแนบแอบอกเพลิน กลับทางเมินเหมือนไม่เคย</p> <p>แจวแจวจำนรรจา ยกคินฟามาอาจเอย</p> <p>แรมรามาละเลย เหมือนไม่เคยเลยหรือไร</p> <p>ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อร้องของเพลงนี้ แล้วครูให้นักเรียนร่วมกันร้องเพลงนี้ 2 จบ ครูให้นักเรียนสังเกตคำประพันธ์ชนิดนี้เปรียบเทียบกับกลอน แล้วครูเล่าที่มาของกาพย์ยานี 11 เล็กน้อย</p>	<p>1. แผนภูมิเพลง "เหมือนไม่เคย"</p>	

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>1. แต่ง 1 บท (4 วรรค) เสมอ ในวรรคหนึ่ง ๆ จะใช้คำเกินกว่ากำหนดบ้างก็ได้ แต่ต้องเป็นคำที่ประกอบด้วยสระเสียงสั้น</p> <p>2. ให้คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 สัมผัสกับคำที่ 3 ของวรรคที่ 2 (บางที่เลื่อนมาสัมผัสกับคำที่ 1 ของวรรคที่ 2 บ้างก็ได้) และให้คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมผัสกับคำที่ 5 ของวรรคที่ 3 ถ้าจะแต่งต่อไปอีก ต้องให้คำสุดท้ายของบทคน สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ 2 ของบทต่อไป คล้ายกับสัมผัสของกลอน</p>	<p>2. ครูคิดแผนผังภาพยยานี้ 11 บนกระดาน แล้วชี้ให้เห็นลักษณะบังคับของภาพยยานี้ 11 และลักษณะที่แตกต่างและคล้ายคลึงกับกลอน แล้วจึงให้นักเรียนดูแผนภูมิเพลงและช่วยกันหาลักษณะบังคับดังกล่าว</p> <p>3. ครูแจกลูกโป่งให้นักเรียนคนละ 1 ลูก ครูให้สัญญาณเป่าลูกโป่ง แล้วให้นักเรียนเข้ากลุ่มตามสีของลูกโป่ง ซึ่งจะได้อีก 4 กลุ่ม เลือกนักเรียนที่เป่าลูกโป่งได้ใหญ่ที่สุด 3 คนและเล็กที่สุด 2 คน ในแต่ละกลุ่มเป็นผู้ทำกิจกรรม ครูคิดแผนภูมิภาพยยานี้จำนวน 5 บทไว้บนกระดาน แผนภูมินี้จะเว้นช่องว่างของคำบางส่วนในวรรคไว้ และมีคำเขียนไว้ในกระดาษทางหากให้นักเรียนตัวแทนกลุ่มเลือกไปปิดไว้ตรงช่องว่างนั้น</p>	<p>2. แผนผังภาพยยานี้ 11</p> <p>3. ลูกโป่ง</p> <p>4. แผนภูมิและกระดาษเขียนคำให้เลือกเติม</p>	<p>1. สังเกตการบอกลักษณะบังคับของภาพยยานี้ 11</p> <p>2. สังเกตการเลือกคำมาเติม</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>หรือจะแต่งใหม่บทที่ 2 สัมผัสกันเหมือนบทที่ 1 ก็ได้ คือให้คำที่ 5 ของวรรคที่ 3 สัมผัสกับคำที่ 3 ของวรรคที่ 4</p> <p>3. ถอยคำที่ใช้ในวรรคเดียวกัน นิยมให้มีสัมผัสในเหมือนกลอนจึงจะไพเราะ</p> <p>4. คำสุดท้ายของบท ห้ามใช้คำตายหรือคำที่มีรูปวรรณยุกต์</p> <p>5. กาพย์ชนิดนี้มีชื่อเรียกหลายอย่างคือ กาพย์ยานี กาพย์ยานีล้านา กาพย์ 11 เหตุที่เรียกกาพย์ยานีนั้น</p>	<p>ให้แข่งขันกันโดยฉลัดเปลี่ยนกันไปทีละกลุ่ม กลุ่มใดเลือกคำเต็มใดถูกต่องมากที่สุดเป็นผู้ชนะ แล้วให้นักเรียนทั้งหมดอ่านกาพย์ยานี 11 พร้อมกัน</p> <p>ใครอยากสอบไล่(ไ้) จงรู้(ไว้)ต้องขยันหนังสือ(อ่าน)ทุก(วัน) การบ้าน(นั้น)ทำให้ครบเย็นลงช่วย(งาน)บ้าน อยา(เก็ยจ)ครานทำเดียง(หอบ)เมื่อโค(จะ)ไ้(พข) ความสำเร็จและรุ่งเรืองชี้เก็ยจ(หลีก)เดียงงาน ประพศิ(พาส)ไม่ไ้(เร่อง)เขาวา(เกิด)(มา)เปลื่อง ทั้ง(ชาว)สุกและเวลาขยันจน(บัน)ปลาย ชีวิต(สบาย)เห็ดหลาย(หนา)ชี้เก็ยจ(ไร้)เงิน(ตรา) (พา)ครอม(ใจ)ตายทรมาน</p> <p>4. ครูคิดแผนภูมิสรุปกาพย์ยานีที่เขียนแยกเป็นวรรคๆ สลับที่ไ้วบนกระดาน ให้นักเรียนช่วยกันเร่องให้เป็น</p>	<p>5.กาพย์ยานี 11 เขียนแยกเป็น วรรค</p>	<p>3.สังเกตการเรียง วรรคของกาพย์ยานี 11</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>ภาพย่น 11 ที่ให้ความหมายเป็นข้อสรุปของภาพย่น 11 แล้วให้นักเรียนทั้งหม้ออ่านพร้อมกันและให้พยายามจำให้ได้</p> <p>ภาพย่นสำนำ สืบเอ็ดคำจำอวยาคลาย วรรคหน้าหาคำหมาย วรรคหลังหยกแสดง ครูดหุ้้น ไม่วาคัญยาระวาง สัมผัสตองจัดแจง ไหญ่ตองควมวิธี (อาจารย์กำชัย ทองหล่อ)</p> <p>5. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด จำนวน 10 ข้อ</p>	<p>6. แบบฝึกหัด 10 ข้อ</p>	<p>4. ตรวจแบบฝึกหัด</p>

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีอุปมาน (Inductive Method)

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>เช่นเดียวกับวิธีอุปมาน</p>	<p>1. ครูคัดแผนภูมิเนื้อเพลง บนกระดานดังนี้ เรือ เรือมา เรียง เรียง นักบิน เที่ยง ไป ทิ้ง หมู าด่า (เช่นเดียวกับวิธีอุปมาน)</p> <p>ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อร้องของเพลงนี้ แล้วครูกับ นักเรียนร่วมกันร้องเพลงนี้ 2 จบ ครูให้นักเรียนสังเกต คำประพันธ์ชนิดนี้เปรียบเทียบกับกลอน</p> <p>2. ครูให้นักเรียนสังเกตส่วนประกอบและลักษณะสัมผัส ของกาพย์ยานี 11 จากเนื้อเพลง แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอก ว่ากาพย์ยานี 11 นั้นมีลักษณะบังคับอย่างไร ให้นักเรียนคนใด คนหนึ่ง ออกไปเขียนแผนผังบนกระดานคำ</p>	<p>1. แผนภูมิเพลง "เหมือนไม่เลย"</p>	<p>1. สังเกตการบอก ลักษณะบังคับของ กาพย์ยานี 11</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>3. ครูคิดแผนผังของกาพย์ยานี 11 ที่ถูกต้องบนกระดาน เพื่อเปรียบเทียบกับแผนผังที่นักเรียนเขียน และซักถามเพื่อความเข้าใจ</p> <p>4. ครูแจกลูกโป่งให้นักเรียนคนละ 1 ลูก ครูให้สัญญาณเป่าลูกโป่ง แล้วให้นักเรียนเขาคูมความถี่ของลูกโป่ง ซึ่งจะไ้ 4 กลุ่ม เลือกนักเรียนที่เป่าลูกโป่งได้ใหญ่ที่สุด 3 คน และเล็กที่สุด 2 คนในแต่ละกลุ่มให้เป็นผู้ทำกิจกรรม ครูคิดแผนภูมิกาพย์ยานี 11 จำนวน 5 บทไวบนกระดาน แผนภูมินี้จะเว้นช่องว่างของคำบางส่วนในวรรคไว้ และมีคำเขียนไว้ในกระดาษค่างหากให้นักเรียนตัวแทนกลุ่ม เลือกไปปิดไว้ตรงช่องว่างนั้น ให้แข่งขันกันโดยผลัดเปลี่ยนกันไปทีละกลุ่ม กลุ่มใดเลือกคำเติมที่ถูกต้องมากที่สุดเป็นผู้ชนะแล้วให้นักเรียนทั้งหมดอ่านกาพย์ยานี 11 พร้อมกัน</p>	<p>2. แผนผังกาพย์ยานี 11</p> <p>3. ลูกโป่ง</p> <p>4. แผนภูมิ และกระดาษเขียนคำให้เลือกเติม</p>	<p>2. สังเกตการเลือกคำมาเติม</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>ใครอยากสอบได้ _____ จงรู้ _____ คองชยัน วิชา (เช่นเดียวกับวิธีอนุมาณ)</p> <p>5. ครูคิดแผนภูมิสรูปภาพยยานี้ 11 ที่เขียนแยกเป็นวรรค สลับที่ไว้บนกระดาน ให้นักเรียนช่วยกันเรียงให้เป็นภาพยยานี้ 11 ที่ใดความหมายเป็นข้อสรุปของภาพยยานี้ 11 แล้วให้นักเรียนทั้งหมด อ่านพร้อมกันและให้พยายามจำให้ได้</p> <p>ภาพยยานี้ดำเนินา สิบเอ็ดคำจำอย่าคลาย วิชา (เช่นเดียวกับวิธีอนุมาณ)</p> <p>6. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดจำนวน 10 ข้อ</p>	<p>5. ภาพยยานี้ 11 เขียน แยกเป็นวรรค</p> <p>6. แบบฝึกหัด 10 ข้อ</p>	<p>4. สังเกตการเรียง วรรคของภาพ ยยานี้ 11</p> <p>5. ตรวจแบบฝึกหัด</p>

แบบฝึกหัดที่ 5 เรื่องลักษณะบังคับของกาพย์ยานี 11

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านคำถามแต่ละข้อ แล้วเลือกหาคำตอบจากข้อที่ใหม่ทางขวามือ
เขียนหัวข้อของคำตอบที่เห็นว่างถูก ลงในวงเล็บหน้าข้อนั้น

1. จำนวนคำของกาพย์ยานี 11	ก. แบ่งคำวรรคหน้า 2-3 วรรคหลัง 3-3
2. ลักษณะสัมผัสของกาพย์ยานี 11	ข. สัมผัสนอกของกาพย์ยานี 11
3. 2 คำกลอน	ค. คล้ายฉันท
4. การอ่านกาพย์ยานี 11	ง. มีวรรคละ 5 คำ
5. กาพย์ยานี 11 1 บท	จ. สัมผัสใน
6. ลักษณะของกาพย์ยานี 11	ฉ. 2 บท
7. คำที่ 5 ของวรรคแรกสัมผัสกับ คำที่ 3 ของวรรคที่ 2	ช. นิยมให้เหมือนกลอน
8. คำสุดท้ายของวรรคส่ง บทที่ 1 สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรครับ บทที่ 2	ซ. 4 วรรค หรือ 2 บาท
9. ชื่อของกาพย์ยานี 11	ด. สัมผัสระหว่างบท
10. การแต่งกาพย์ยานี 11	ญ. วรรคหน้า 5 คำ วรรคหลัง 6 คำ
	ฎ. กาพย์ 11, กาพย์ยานี, กาพย์ยานีสำน่า
	ฏ. อย่างน้อย 2 บท ขึ้นต้นด้วยบาทเอก สลับกับบาทอื่น
	ฉ. มี 22 คำ

แผนการสอนวิชาภาษาไทย ครั้งที่ 8

เรื่อง ลักษณะบังคับของภาพยानी 11 (ทบทวนและฝึกเขียนภาพยानी 11)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลา 3 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกแผนผัง และลักษณะบังคับของภาพยानी 11 ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนอ่านภาพยानी 11 ได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถเขียนภาพยानी 11 บรรยายภาพของจริง หรือ เรื่องราวอย่างใดอย่างหนึ่งได้

ความคิดรวบยอด/หลักการ

เมื่อได้เรียนรู้ลักษณะบังคับของกลอนและแต่งกลอนในลักษณะต่าง ๆ ได้ ก็จะสามารถเขียนภาพยानी 11 ได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีอนุมาน (Deductive Method)

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>ทบทวนและฝึกเขียน</p>	<p>1. ครูแจกเอกสารข้อสังเกตในการเขียนภาพยານี้ 11 จำนวน 4 บทให้นักเรียนอ่านด้วยตัวเอง แล้วให้นักเรียนขีดเส้นใต้ส่วนที่เป็นใจความสำคัญอันเป็นลักษณะบังคับของภาพยานี้ 11 ครูเฉลยส่วนที่เป็นใจความสำคัญนั้นดังนี้</p> <p>ภาพยานี้มีกำหนด ให้<u>หนึ่งบทมีสองบาท</u> <u>แบ่งจ่ายค้งหมายมาต</u> <u>บาทเอกโทเป็นแนวทาง</u> <u>บาทหนึ่งมีสองวรรค</u> <u>ค้งประจักษ์ตามตัวอย่าง</u> <u>วรรคแรกหาพยางค</u> <u>วรรคหลังทกอียดกค้ำ</u> <u>สัมผัสตามแผนผัง</u> <u>ควรวางอโยาเสียงซ้ำ</u> <u>การอ่านควรจดจำ</u> <u>แยกจ้งหะกะโห่งาม</u> <u>รอยกรองสมัยใหม่</u> <u>ไมเครงครคคคามชอหาม</u> <u>ค้ำมากหลากใจความ</u> <u>คองรวมเสียงเสียงลคไป</u></p> <p>(คัดจากวิทยานิพนธ์ของ นราวัลย์ พูนพิพัฒน์)</p>	<p>1. เอกสารข้อสังเกตภาพยานี้ 11</p>	<p>1. สังเกตการขีดเส้นใต้ใจความสำคัญ</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องการอ่านกาพย์ยานี 11 ว่าจะต้องแบ่งคำในวรรคดังนี้คือวรรคแรก 2-3 วรรคหลัง 3-3 ครูให้นักเรียนฝึกอ่านตามที่บอกโดยฝึกอ่านเอกสารขอ 1 จนคล่อง และครูกำหนดแผนภูมิ กาพย์ยานี 11 ให้นักเรียนใช้ คินสอขีดแบ่งคำ และอ่านพร้อมกันในลูกดอก ดังนี้</p> <p>นักเรียน/ที่น่ารัก แจงประจักษ์/แล้วไซ้ใหม่ วาเรียน/ภาษาไทย ไคคล้องแคลว/แล้วแสนดี ฟังโค/เข้าใจง่าย เรื่องคลี่คลาย/ไม่นายหนี พูดถูก/พูดไม่ตรี สอขอความ/ยามต้องการ</p> <p>(แบบเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6)</p> <p>3. ครูตีภาพผลไม้ไทยหลายชนิดบนกระดาน ครู สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับภาพเพื่อฝึกการคิด เนื้อความที่ จะเขียน ครูให้นักเรียนทั้งชั้นช่วยกันคิดคำขึ้นมาเขียนเป็น</p>	<p>2. แผนภูมิกาพย์ 11</p> <p>3. ภาพผลไม้ไทย</p>	<p>2. สังเกตการแบ่งคำ ในการอ่าน</p> <p>3. สังเกตการบอกคำมาเป็น วรรคของกาพย์ยานี 11</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล																								
	<p>ภาพยານี 11 บรรยายภาพ โดยครูจะเป็นผู้คอยแนะนำ ชี้ขอบภาพรองและช่วยคัดเลือกราคา เขียนเป็นภาพยานี จำนวน 4 บท บนกระดาน เป็นการฝึกเขียนทั้งชั้น</p> <p>4. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม โดยครูแจก คินสอคนละ 1 แท่ง ให้นักเรียนเข้ากลุ่มตามสีของคินสอ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มหัดเขียนคำในวรรคของภาพ ยานี 11 เป็นบางคำ โดยครูให้ข้อสิ่งที่ต้องการให้ เขียนวรรคที่ต้องการให้เขียน พร้อมกับขีดเส้นจำนวน คำที่ต้องการให้เขียน ใดแก่</p> <table border="1" data-bbox="463 972 765 1061"> <tr> <td>ชมนำ</td> <td>วรรคที่ ๑</td> </tr> <tr> <td>_____</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>_____</td> <td>_____</td> </tr> </table> <table border="1" data-bbox="830 972 1131 1061"> <tr> <td>ชมนำ</td> <td>วรรคที่ ๒</td> </tr> <tr> <td>_____</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>_____</td> <td>_____</td> </tr> </table> <table border="1" data-bbox="463 1075 765 1164"> <tr> <td>ชมนำ</td> <td>วรรคที่ ๓</td> </tr> <tr> <td>_____</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>_____</td> <td>_____</td> </tr> </table> <table border="1" data-bbox="830 1075 1131 1164"> <tr> <td>_____</td> <td>วรรคที่ ๔</td> </tr> <tr> <td>_____</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>_____</td> <td>_____</td> </tr> </table>	ชมนำ	วรรคที่ ๑	_____	_____	_____	_____	ชมนำ	วรรคที่ ๒	_____	_____	_____	_____	ชมนำ	วรรคที่ ๓	_____	_____	_____	_____	_____	วรรคที่ ๔	_____	_____	_____	_____	<p>4. คินสอ</p> <p>5. กระดาษเขียนชื่อ เรื่องชื่อวรรคและ เว้นช่องว่างให้ เติมคำ</p>	<p>5. สังเกตการคิดคำ มาเติม</p>
ชมนำ	วรรคที่ ๑																										
_____	_____																										
_____	_____																										
ชมนำ	วรรคที่ ๒																										
_____	_____																										
_____	_____																										
ชมนำ	วรรคที่ ๓																										
_____	_____																										
_____	_____																										
_____	วรรคที่ ๔																										
_____	_____																										
_____	_____																										

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>ครูแจกให้นักเรียนกลุ่มละ 1 วรรค ให้เวลานักเรียนช่วยกัน คัดคำเติมลงไป จากนั้นจึงนำมาเรียงกันตามลำดับให้นักเรียนทั้งชั้นอ่าน ครูและนักเรียนช่วยกันวิจารณ์และแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วจึงอ่านกาพย์ยานี 11 ที่ได้ ความสมบูรณ์แล้วอีกครั้งหนึ่ง</p> <p>ถ้ามีเวลาครูอาจให้เขียนถึงเรื่องอื่นในลักษณะ เช่นนี้</p>		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีอุปมาน (Inductive Method)

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
<p>ทบทวนและฝึกเขียน</p>	<p>1. ครูแจกเอกสารข้อสังเกตในการเขียนภาพยนต์ 11 จำนวน 4 บทให้นักเรียนอ่านด้วยตัวเองแล้วให้ขีดเส้นใต้ส่วนที่เป็นใจความสำคัญอันเป็นลักษณะบังคับของภาพยนต์ 11 ครูเฉลยส่วนที่เป็นใจความสำคัญนั้น ดังนี้</p> <p>ภาพยนต์นี้มีกำหนด ให้หนึ่งบทมีสองบาท</p> <p>๑๑๑</p> <p>(เช่นเดียวกับวิธีอุปมาน)</p> <p>2. ครูคิดแผนภูมิภาพยนต์ 11 ใหม่บนกระดานครูอ่านให้ฟังให้นักเรียนสังเกตการอ่านของครู แล้วจึงให้นักเรียนบอกลักษณะการอ่านที่สังเกตได้ คือแบ่งการอ่านคำในวรรคหน้าเป็น 2-3 และวรรคหลังเป็น 3-3</p>	<p>1. เอกสารข้อสังเกตภาพยนต์ 11</p> <p>2. แผนภูมิภาพยนต์ 11</p> <p>2 บท</p>	<p>1. สังเกตการขีดเส้นใต้ใจความสำคัญ</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>จากนั้นครูจึงให้นักเรียนใช้ดินสอขีดแบ่งคำในเอกสารข้อ 1 และหัดอ่านให้ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง</p> <p>แผนภูมิที่ครูอ่านให้ฟัง</p> <p>นักเรียนที่น่ารัก แจ่มประจักษ์แล้วใช่ไหม</p> <p>อาดา</p> <p>(เช่นเดียวกับวิธีก่อน)</p> <p>3. ครูตีภาพผลไม้ไทยหลายชนิดบนกระดาน ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับภาพ เพื่อฝึกการคิดเนื่อความที่จะเขียนครูให้นักเรียนทั้งชั้นช่วยกันคิดคำขึ้นมาเขียนภาพย่นานี้ 11 บรรยายภาพ โดยครูเป็นผู้คอยแนะนำชี้ขอบบพรอง และช่วยคัดเลือกคำ เขียนเป็นภาพย่นานี้จำนวน 4 บท บนกระดานเป็นการฝึกเขียนทั้งชั้น</p>	<p>3. ภาพผลไม้ไทย</p>	<p>3. สังเกตการบอกคำมา เป็นวรรคของภาพย่นานี้ 11</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>4. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม โดยครูแจก คินสอคนละ 1 แท่ง ให้นักเรียนเข้ากลุ่มตามสีของคินสอ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มหัดเขียนคำในวรรคของภาพ ยานี้ 11 เป็นบางคำโดยครูให้ข้อสิ่งที่ต้องการให้เขียน วรรคที่ต้องการให้เขียนพร้อมกับขีดเส้นจำนวนคำที่ ต้องการให้เขียนได้แก่</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px;"> ชมป่า วรรคที่ 1 _____ ป่า </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px;"> ชมป่า วรรคที่ 2 _____ งาม _____ คี </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px;"> ชมป่า วรรคที่ 3 _____ หลาก _____ </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px;"> ชมป่า วรรคที่ 4 _____ มา _____ </div> </div> <p>ครูแจกให้นักเรียนกลุ่มละ 1 วรรค ให้เวลานักเรียน ช่วยกันคิดคำเติมลงไป จากนั้นจึงนำมาเรียงกันตามลำดับ ให้นักเรียนทั้งชั้นอ่าน ครูและนักเรียนช่วยกันวิจารณ์และ</p>	<p>4. คินสอ 5. กระดาษเขียนชื่อ เรื่อง ชื่อวรรค และเว้นช่องว่าง ให้เติมคำ</p>	<p>5. สังเกตการคิดคำ มาเติม</p>

เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการสอน	ประเมินผล
	<p>แก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วจึงอ่านภาพยนตร์ 11 ที่ได้ ความสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง</p> <p>ถ้ามีเวลาครูอาจให้เขียนถึงเรื่องอื่นในลักษณะ เช่นนี้</p>		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างการเขียนบทร้อยกรองของนักเรียน

บทร้อยกรองที่จัดอยู่ในชั้นที่

กลอนแปด บรรยายภาพคอกฉীন

คอกฉীনเอนอ่อนงามตามสายลม	ชวนชมน่ารักเป็นหนักหนา
สีสันข้างสวยสดทุกคำ	ก็คอยากจะเก็ทมาดมดม
แต่ในความน่ารักมีนั้น	มีพิษภัยมหันต์พลันชื่นชม
ใครหลงไปเสพพิศจะตอกรวม	ถึงชั้นลมละลายวอกควายไป

ก.ช.ชิตกร โรจน์ไพบูลย์ ป.6/1

คอกไม้ขึ้นขึ้นอยู่ตามภูเขา	คือคอกฉীনใจเจ้าเจ้าสวยทรู
บางคนเห็นยังนำมาเชิษฐ	แต่ไม่รู้ว่าเป็นแอบแฝงพิษภัย
ตัวฉীনนั้นฤทธิ์มันแสนแรงร้าย	อันตรายรอบค้ำคานรู้ใหม่
หากหลงไปคอกคอกต้องเสียใจ	คงเปรียบได้ตายทั้งเป็นเช่นว่ามา

ก.ญ.ชนินธรา เอกปรัชญา ป.6/3

กาพย์ยานี 11 เรื่องผลไม้ไทย

ผลไม้สวยสด	มีทุกรสกลิ่นหอมหวาน
ตลอดฤดูกาล	เมืองไทยนี้มีพอเพียง
ทุเรียนเงาะมะม่วง	องุ่นพวงมีชื่อเสียง
กล้วยหอมแตงไทยเรียง	ส้มมะขวิดมะละกอ
ผลไม้ปากินนัก	เรารู้จักมากจริงหนอ
หนูจ้อย้าวีร	รับซื้อหามาเร็วไว
ผลไม้ทั้งหลายนั้น	ช่วยผิวพรรณสดแจ่มใส
ร่างกายเจริญวัย	เพิ่มพลังให้แข็งแรง

นักเรียนชั้น ป. 6/3

กาพย์ยานี 11 บรรยายภาพ

ลูกเบ็คและแม่มัน
 วันนี้อยู่สำราญ
 นายพรานถือปืนจ้อง
 คึดเกรงว่าลูกยา
 จิงรีเขาไปว่า
 ลูกน้อยไ้รคละไว้
 ลูกเบ็คพลันไ้คยีน
 ยิงฉั่นเถิดนายพราน
 นายพรานไ้คสำนัก
 แม่ลูกผูกพันไ้จน
 ไ้เกบั้นเถินจากไป
 แม่เป็นพร้อมลูกพลัน

ข้างสุขสันต์อยู่ในธาร
 แต่ไม้รุกภัยจะมา
 แม่เบ็ครองรับถลา
 ต้องถูกฆาอควายไป
 จงฆาฉั่นไ้พอใจ
 ในหัวใจแม่ร้ายราน
 ความกลัวสิ้นยีนตระหง่าน
 ไ้โรคปลดปล่อยแม่ฉั่นไป
 จิงรู้สึกละอายใจ
 คนสัตว์ไม้แตกค่างกัน
 ในหัวใจสุดโศกศัลย์
 สรร เสริญในน้ำใจคน

ค.ช.ทินวรา ทูลยาพิศย์ ป.6/1

ในน้ำลำธารใหญ่
 นายพรานหลบเร็วพลัน
 แม่เบ็คหันมาพบ
 อย่างยิงเลยลูกเรา
 ลูกเบ็คทางร้องไห้
 ยิงไ้สมอร่า
 นายพรานสุดแสนเส็ร่า
 คึดไ้คหันตัวน้อม

เบ็คเพลินใจเล่นน้ำนั้น
 เล็งปืนจ้องจะยิงเอา
 ไ้ลูกหลบตัวรับเป่า
 ยิงตัวฉั่นแทนเถิดนา
 ยิงฉั่นตายแทนคักว่า
 เพื่อบารดาฉั่นชอยอม
 ไ้ถายังเขาตายหมกพร้อม
 นี้แหล่มนุญที่แสนดี

ค.ช.แพร์ สร้อยกระโทก ป.6/3

กลอนสี่อวยพรปีใหม่

วาระคดี
ขออวยพรชัย
คึกหวังสิ่งใด
ทุกชัยย่อมมี

วันขึ้นปีใหม่
ให้เชอสุขศรี
ไก่อสมฤดี
ตลอดปีใหม่ เทอญ

ก.ญ.ศิริรัตน์ วงศ์อรินทร์ ป.6/1

บทร้อยกรองที่แสดงความไพเราะเนื่องจากมุ่งฉันทลักษณ์ แต่ขาดความสามารถในการเลือก
ใช้คำ

คอกเดินอยู่ที่ไหนโคธรูปร่าง
คอกเดินขึ้นเรียงรายเป็นระยง
วงการแพทย์ใช้เดินเพื่อรักษา
ใครที่คิดจะไปตรวจทุกวันจันทร์

อยู่ข้างข้างภูเขาใหญ่ในที่สูง
พวกแมวจูงลูกหลานไปปลุกมัน
บ่าบักคราทุกสิ่งสูงจะสรร
เพราะฉะนั้นคอกเดินไม่ควรมี

ก.ญ.ณัฐินี บัจจกภทิ ป.6/3

พบชายในป่าใหญ่
ลูกเบ็คน้อยพันพัน
แต่แล้วแม่หวงลูก
แต่ลมมันจึงมี
ลูกเบ็ควิ่งไปมา
จึงขอรองเพิ่มให้
แต่แล้วคุณพระช่วย
แม่พาลูกขึ้นแคร่

เล็งปืนใส่วิ่งไปทั่ว
แม่ของมันจะวายหนี
จึงพันผูกยอมชีพพลี
กระทบกระหน่ำซ้ำเติม
เขาจะฆ่าแม่อย่างไร
ว่าฆาตคนอย่าฆ่าแม่
ชายคนรวยเดินกลับแพรว
รองออแอ น้แหลมมนุษย์

ก.ญ.วาสนา อินตะนอน ป.6/3

วันนี้ใหม่
ทุกคืนทุกวัน
ขอให้เพื่อนเพื่อน
ทรัพย์สินอันมีค่า

ขอให้สุขสันต์
เหมือนฝันหลังมา
ดูเหมือนให้หา
เหมือนหาความรู้

ก.ช.อทธิเดช ศรีจันทร์ภาณุ ป.6/3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสุจินต์ ชวนชื่น เกิดวันที่ 22 มกราคม 2492 ที่อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ วุฒิมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง จากวิทยาลัยครู เชียงใหม่ ประกาศนียบัตรวิชาครูมัธยม สัมครสอบ และครุศาสตรบัณฑิตจากวิทยาลัย ครูอุตรดิตถ์ เข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2525 ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งอาจารย์ 1 โรงเรียน อนุบาลอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย